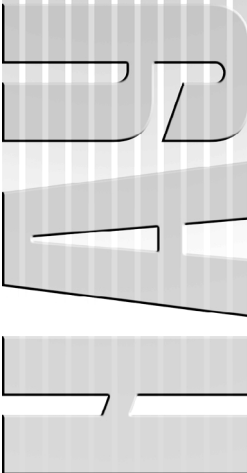

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ

Практикум
для слухачів підготовчих курсів

VIVERE!
VINCERE!
CRE ARE!

Київ 2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ

Практикум
для слухачів підготовчих курсів

Київ 2015

УДК 373.57:371.275(076.5)
ББК Ч 448.028.1 я7
П 32

Укладачі : *Н. П. Муранова, С. І. Черіпка, А. М. Оржехівська,
О. С. Світла, , О. Є. Бугайов, В. С. Тарасюк,
А. М. Кокарева, Г. І. Матвієвська, О. С. Єремєєв*

Рецензент *С. М. Лобода* – д-р пед. наук, проф.

*Затверджено методично-редакційною радою Національного
авіаційного університету (протокол № 8/14 від 11.12.2014 р.).*

Підсумкова атестація: практикум / уклад.: Н. П. Муранова ,
П 32 Г. І. Матвієвська , С. І. Черіпка [та ін.]; за ред. Н. П. Муранової. –
К. : НАУ, 2015. – 144 с.

Практикум містить методичні рекомендації з навчальних дисциплін: українська мова та література, основи журналістики, англійська мова, математика, фізика, історія України, всесвітня історія, географія, біологія. Подано матеріали, розроблені на основі чинних програм для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Для викладачів, випускників та слухачів підготовчих курсів Інституту доуніверситетської підготовки навчання в системі доуніверситетської (довузівської) підготовки, для підготовки до загальнонаціонального ЗНО навчальних досягнень та самостійної роботи.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	7
1. УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА	7
1.1. Характеристика тесту з української мови та літератури	7
Варіант 1	10
Варіант 2	16
2. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ	21
2.1. Характеристика творчого завдання з основи журналістики	21
Варіант 1	23
3. АНГЛІЙСЬКА МОВА	23
3.1. Характеристика тесту з англійської мови	23
Варіант 1	31
Варіант 2	37
4. МАТЕМАТИКА	43
4.1. Характеристика тесту з математики	43
Варіант 1	47
Варіант 2	50
5. ФІЗИКА	54
5.1. Характеристика тесту з фізики	54
Варіант 1	57
Варіант 2	60
6. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ	63
6.1. Характеристика тесту з історії України	63
Варіант 1	67
Варіант 2	79
7. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ	89
7.1. Характеристика тесту із всесвітньої історії	89
Варіант 1	93
Варіант 2	100

8. ГЕОГРАФІЯ	107
8.1. Характеристика тесту з географії	107
Варіант 1	110
Варіант 2	117
9. БІОЛОГІЯ	123
9.1. Характеристика тесту з біології.....	123
Варіант 1	127
Варіант 2	134

ПЕРЕДМОВА

Практикум містить методичні рекомендації для проведення підсумкової атестації (випускного екзамену). Це певна, чітко визначена сукупність навчально-методичних матеріалів для участі слухачів підготовчих курсів Інституту доуніверситетської підготовки Національного авіаційного університету у випускному екзамені.

Головне завдання інформаційно-методичних рекомендацій полягає в забезпеченні цілісного проведення підсумкової атестації (випускного екзамену).

Мета практикуму – сприяти підготовці слухачів до визначення рівня знань і вмінь (підсумкова атестаційна рейтингова оцінка), згідно з чинною програмою для слухачів підготовчих курсів Інституту доуніверситетської підготовки Національного авіаційного університету з навчальних дисциплін: українська мова та література, англійська мова, математика, фізика, історія України, всесвітня історія, основи журналістики, географія та біологія.

Інформаційно-методичні рекомендації з навчальних дисциплін розроблено як складову системи управління якістю, що встановлює рівний доступ і однакові вимоги до проведення підсумкової атестації (випускного екзамену).

Підсумкова атестація (випускний екзамен) з навчальних дисциплін проводиться згідно з навчальним планом підготовчих курсів, затвердженим на поточний навчальний рік, відповідно до «Положення про підсумкову атестацію тестування слухачів (випускників) підготовчих курсів», що передбачає:

- умови і порядок проведення;
- систему оцінювання знань і вмінь слухачів підготовчих курсів;
- порядок перевірки;
- умови написання повторної роботи;
- розподіл функціональних обов'язків членів комісії;
- розроблено форму документів.

З метою успішного виконання завдань підсумкової атестації (випускного екзамену), слухачі підготовчих курсів забезпечуються

навчально-методичною літературою, програмами з навчальних дисциплін, характеристиками тестів.

Характеристика тесту з навчальних дисциплін:

- наявні загальні методичні вказівки щодо її проведення;
- визначено форму проведення;
- визначено загальну кількість завдань тесту;
- пояснено структуру рівнів тестових завдань, відповідно до специфіки та особливостей кожної навчальної дисципліни (завдання з вибором однієї правильної відповіді, завдання з вибором кількох правильних відповідей, завдання на встановлення правильної відповідності, завдання на встановлення правильної послідовності, завдання з вибором трьох правильних відповідей із числа запропонованих варіантів відповідей, завдання відкритої форми з короткою відповіддю, завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю, творче завдання тощо);
- визначено час, відведений на виконання завдань тесту;
- подано систему оцінювання окремих завдань і тесту загалом, що здійснюється за 60-бальною шкалою (підсумкова атестаційна рейтингова оцінка);
- визначено перелік тем із чинних програм з навчальних дисциплін, за якими складено тестові завдання;
- подано характеристику рівнів завдань та їх зразки;
- запропоновано приклади структури білета, завдань і відповідей.

Практикум підготували: математика – д-р пед. наук, доц. Н. Муранова; фізика – канд. фіз-мат. наук Г. Матвієвська, д-р пед. наук, доц. Н. Муранова; українська мова та література, основи журналістики – С. Черіпко; біологія – канд. пед. наук, доц. А. Кокарева; географія – А. Оржехівська; англійська мова – канд. тех. наук, доц. О. Бугайов; історія України – О. Світла; всесвітня історія – канд. політ. наук, О. Єремеев.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

1. УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

1.1. Характеристика тесту з української мови та літератури

Підсумкова атестація (випускний екзамен) з української мови та літератури проводиться з метою перевірки рівня знань і вмінь слухачів підготовчих курсів, відповідно до навчального плану та робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «Українська мова та література».

Форма проведення – тестування. Зміст тесту визначається робочою навчальною програмою для слухачів підготовчих курсів з української мови та літератури. Загальна кількість завдань тесту – 26. На виконання тесту відведено 120 хвилин. Тест оцінюється в 60 балів.

Підсумкова атестація (випускний екзамен) включає наступні теми робочої навчальної програми:

– з дисципліни українська мова: «Фонетика», «Графіка», «Орфографія», «Будова слова. Словотвір», «Лексика. Фразеологія», «Морфологія», «Синтаксис. Пунктуація», «Стилістика», «Розвиток мовлення»;

– з дисципліни українська література: «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII – поч. XX ст.», «Література XX ст.», «Твори українських письменників-емігрантів», «Сучасний літературний процес».

Тест складається із завдань трьох рівнів.

Рівень I. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді*

До кожного із 20 завдань (10 завдань з української мови та 10 – з української літератури) пропонується п'ять варіантів відповідей, серед яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо слухач вибрав та позначив правильну відповідь буквою. Завдання вважається невиконаним у випадках:

- позначена неправильна відповідь;
- позначено два або більше варіантів відповідей, навіть якщо серед них позначена й правильна відповідь;

- правильна відповідь не позначена взагалі;
- зроблено будь-яке виправлення.

Кожне завдання оцінюється в 1 бал. Всього – 20 балів.

Рівень II. *Завдання на встановлення відповідності*

У завданнях 21–24 (два завдання з української мови і два – з літератури) пропонується співвіднести характеристику мовного чи літературного явища, позначеного цифрою, з прикладом цього явища, позначеним літерою. Завдання вважається виконаним правильно, якщо слухач вибрав і позначив правильну логічну пару (літеру від А до Д навпроти кожної цифри від 1-го до 4-х). Кожна правильна відповідь (правильно позначена логічна пара) оцінюється в 1 бал. Всього – 16 балів.

Рівень III. *Завдання з розгорнутою відповіддю*

Завдання цієї форми передбачає:

– з української мови (завдання № 25) – застосування одержаних знань з синтаксису і пунктуації (у завданні потрібно виконати роботу з двома реченнями);

– з української літератури (завдання № 26) – написати літературний диктант (письмово відповівши на запитання) за вивченим прозовим, драматичним чи ліричним твором).

Завдання вважається виконаним, якщо з української мови (завдання № 25) переписані речення і виконані подані в дужках завдання до них, а з української літератури (завдання № 26) написані правильні відповіді до запропонованих запитань.

За будь-яку помилку у завданнях третього рівня з української мови знімається 1 бал, з української літератури – 2 бала. Всього за завдання – 24 бали (14 – за завдання з української мови та 10 – з української літератури).

Зразок завдань та відповідей.

Рівень I. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді*

4. Омоніми використано в реченні:

- А** Приходить час збирати каміння і час його розкидати.
- Б** Веснонько любя, часу не гай, скорше прилинь у наш гай.
- В** Якщо у тілі душа багата – що їй хороби, що їй палати.
- Г** Тричі крига замерзала, тричі розтавала.
- Д** За горою бубни бубнять, у повітрі сурми грають.

Зразок відповіді. 4 – Б

19. Співавтором Панаса Мирного у написанні твору «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» був:

А Іван Нечуй-Левицький

Б Михайло Драгоманов

В Іван Франко

Г Михайло Коцюбинський

Д Іван Білик

Зразок відповіді. 19 – Д

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності

22. Установіть відповідність між членами речення та виділеними словами.

1 підмет

А Гідність – це мудра *влада* тримати себе в руках.

2 означення

Б Зійшов над хатою місяць *уповні*.

3 додаток

В Не співати *пісень* виходили в поле селяни.

4 обставина

Г *Опівночі* айстри в саду розцвіли.

Д *Визволені* не можуть забути своїх визволителів.

Зразок відповіді. 22. 1 – Д, 2 – Б, 3 – В, 4 – Г.

24. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Панас Мирний

А Маруся Чурай

2 Ліна Костенко

Б Чіпка

3 Іван Карпенко-Карий

В Сомко

4 Пантелеймон Куліш

Г Мартин Боруля

Д Оверко Половець

Зразок відповіді. 24. 1 – Б, 2 – А, 3 – Г, 4 – В.

Рівень III. Завдання з розгорнутою відповіддю

25. Перепишіть речення та виконайте подані завдання до них.

1. У серпні я часто відпочиваю на полюванні, зустрічаючи вечірню зорю на степовому лимані (*підкреслити головні та другорядні члени речення*).

2. А ген верба червона зацвітає, і хлібороб у поле повертає – парує радісно земля (*зробити повний синтаксичний розбір складного речення*).

Зразок відповіді.

1. У серпні я часто відпочиваю на полюванні, зустрічаючи вечірню зорю на степовому лимані.

2. А ген верба червона зацвітає, і хлібороб у поле повертає – парує радісно земля.

1. Речення розповідне, неокличне.

2. Складне, складається з трьох частин.

3. Багатокомпонентне складне речення з різними типами зв'язку – сполучниковим сурядним (частини 1 і 2) та безсполучниковим (частини 2 і 3).

4. 1 і 2 частини з'єднані єднальним сполучником сурядності і, 2 і 3 частини з'єднані інтонаційно.

5. [], і [] – [].

26. Напишіть літературний диктант за твором І. Котляревського «Енеїда».

1. Жанр твору.

2. Головні джерела «Енеїди».

3. У кого автор запозичив сюжет?

4. Віршовий розмір поеми.

5. Хто був правителем Карфагену?

Зразок відповіді. 1. Ліро-епічна, травестійно-бурлескна поема.

2. Реальна дійсність того часу та фольклорні джерела. 3. У Вергілія.

4. Чотиристопний ямб. 5. Дідона.

Варіант 1

Рівень І. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

У завданнях 1–20 із запропонованих 5 варіантів відповідей вказати одну правильну

1. В алфавітному порядку записано всі слова рядка

А ранок, ракурс, радість, розум

Б обличчя, облік, опера, округ

В мереживо, місяць, морква, молодь

Г палітра, праска, проба, програма

Д тарілка, талант, телефон, тривога

2. Однакова кількість звуків і букв у кожному слові рядка

А тьохкає, щемить, гривня, заява

- Б шемління, пісня, місяць, любов
 В зілля, дзеркало, з'єднати, нюанс
 Г щедрість, пам'ять, ячмінь, людина
 Д бджола, послання, дев'ять, рядок
3. У прямому значенні вжито обидва прикметники в рядку
 А залізна покрівля, залізна воля
 Б чиста криниця, чиста совість
 В золотий перстень, золотий зливочок
 Г срібна ложка, срібне волосся
 Д спокійне серце, спокійне озеро
4. Антоніми виділено в реченні
 А Це просто осінь, *осінь восени*.
 Б Ми ніби і *мудріші*, і *багатші*, але щасливих менше на землі.
 В І знову день *печально* і *пророчо* згортає у призахіднім вогні.
 Г Час – жорстока *ріка*, та шукатиму *брід*, щоб вернутись печальною притчею.
 Д На тлінну стеблиночку пам'яті нанизано *вічність* і *мить*.
5. Правильно поділено на морфемі всі слова рядка
 А з/нач/н/ий, папер/ов/ий, за/писа/ти
 Б приказ/ка, при/дорож/н/ій, до/від/ник
 В голо/с/но, під/співува/ти, по/дар/у/нок
 Г най/вищ/ий, пере/пис, доо/прац/юва/ти
 Д мит/ець, с/тривож/ен/о, о/зим/ин/а
6. Чоловічий рід мають усі іменники в рядку
 А морок, какаду, маестро, ООН
 Б Баку, продаж, столяр, денді
 В Борнео, собака, аташе, Сибір
 Г суддя, перекладач, путь, гімн
 Д хлоп'ятко, козак, інститут, іній
7. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
 А Пол..ща, л..вівський, низ..кий, мен..ше
 Б тернопіл..ський, ніч..ка, дяд..ко, бат..ко
 В вуз..кий, б'єт..ся, бад..орість, нян..чин
 Г біл..ше, Гуцул..щина, київ..кий, піс..ня
 Д л..отчик, Уман..щина, їдал..ня, взірец..
8. З великої літери треба писати лише перше слово у власній назві

- А Р(р)іздяні С(с)вята
- Б З(з)апорозька С(с)іч
- В В(в)ерховна Р(р)ада
- Г О(о)рганізація О(о)б'єднаних Н(н)ацій
- Д Є(є)вропейський С(с)оюз

9. Простий підмет ужито в реченні

- А Чумацький Шлях освічує дорогу від Криму до Києва.
- Б Кризь щілину пробивається кілька сонячних променів.
- В Кілька парубків скочило до танцю, потягнувши за собою дівчат.
- Г Оця реальна мить вже завтра буде спомином.
- Д Стежкою наближалися дві молодичі.

10. Разом треба писати кожне слово рядка

- А напів/імла, пів/Польщі, пів/місячний
- Б пів/острів, пів/ягоди, напів/зігнутий
- В пів/чобітки, напів/фабрикат, пів/Азії
- Г пів/озера, пів/Ялти, напів/провідник
- Д напів/забутий, пів/фінал, пів/Дніпра

11. Події в «Слові про похід Ігорів» відбуваються наприкінці

- А XI століття
- Б XII століття
- В XIII століття
- Г XIV століття
- Д XV століття

12. «Енеїду» І. Котляревського вважають

- А найпізнішим твором давньої української літератури
- Б першим драматичним твором нової української літератури
- В зразком героїчного епосу греків і українців
- Г першим твором нової української літератури
- Д українською копією однойменного твору Вергілія

13. Викупу Т. Шевченка з кріпацтва сприяли

- А Євген Гребінка, Пантелеймон Куліш, Іван Сошенко
- Б Микола Костомаров, Олександр Пушкін, Іван Срезневський
- В Михайло Лермонтов, Василь Жуковський, Пантелеймон Куліш
- Г Карл Брюллов, Олексій Венеціанов, Василь Жуковський
- Д Олексій Венеціанов, Карл Брюллов, Олександр Пушкін

14. Прочитайте рядки. ...*зложити до купи обидва береги Дніпрові, щоб обидва...приклонились під одну булаву! Вижнем недоляшка з України, одтиснем ляхів до самої Случі – і буде велика одностайна Україна.* Ці слова належать

А Іванові Брюховецькому

Б Петрові Шраменку

В Кирилові Туру

Г Якимові Сомку

Д Михайлові Череваню

15. Прочитайте уривок із вірша «*Contra sperem spero!*» Лесі Українки.

В довгу темную нічку невидну

Не стулю ні на хвильку очей.

Все шукатиму зірку провідну,

Ясну владарку темних ночей.

Віршовий розмір твору

А ямб

Б хорей

В дактиль

Г амфібрахій

Д анапест

16. Суперницею Мавки в драмі-феєрії «Лісова пісня» виступає

А Доля

Б мати Лукаша

В Килина

Г Русалка

Д Русалка Польова

17. У творі «Момент» В. Винниченка запис «*Із оповідань тюремної Шехерезади*» є

А епіграфом

Б присвятою

В підзаголовком

Г першим реченням

Д останнім реченням

18. З ряду недоліків українського народу, зауважених Еріхом фон Краузе («Україна в огні» О. Довженка), випадає такий:

А українці не мають державного інстинкту

Б не вивчають своєї історії

В не бережуть народних звичаїв і обрядів
Г живуть 25 літ негативними лозунгами одкидання Бога
Д мають від слова «нація» лише прикметник

19. До «празької школи поетів» належить

- А** Василь Симоненко
- Б** Андрій Малишко
- В** Іван Драч
- Г** Василь Стус
- Д** Євген Маланюк

20. Прочитайте рядки з новели «Три зозулі з поклоном» Григора Тютюнника.

Я виходжу з-за клуба в новенькому дешевому костюмі (три вагони цегли розвантажив з хлопцями-однокурсниками, то й купив) із чемоданчиком у руці.

- В** уривку використано художній засіб
- А** метонімію
- Б** художню деталь
- В** синекдоху
- Г** психологічну характеристику
- Д** оксиморон

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності

У завданнях 21–24 установіть відповідність між мовними чи літературними явищами, позначеними цифрами, та їх прикладами або характеристикою, позначених літерами.

21. Характеристика кожного слова рядка

Приклади

1 звуків і букв порівну

А ящірка, юстиція,
щонайщасливіше

2 звуків на один більше,
ніж букв

Б ялиця, об'єднати, пощастило

3 звуків на один менше,
ніж букв

В зникають, щастить, писарчук

4 звуків на два менше,
ніж букв

Г походжають, переймаються,
змагання

Д беззаконня, гілляччя, бадьорість

22. Член речення

- 1 присудок
- 2 обставина
- 3 означення
- 4 додаток

Приклад (виділене слово)

- А Козак не без долі, *дівка* не без щастя.
- Б Козак мовчить, а *все* знає.
- В І холод не страшний, коли козак *молодий*.
- Г Не братайся з козаками мед *пити*.
- Д Козакові Омелькові картопельки *тепленької*.

23. Літературний жанр

- 1 афоризм
- 2 байка
- 3 пісня
- 4 поема

Приклад

- А «Всякому місту – звичай і права...»
- Б «Світ ловив мене, та не спіймав»
- В «Бджола та Шершень»
- Г «De libertate»
- Д «Слово про похід Ігорів»

24. Дійова особа

- 1 Мартин
- 2 Гервасій
- 3 Націєвський
- 4 Трандалеєв

Вчинок

- А біжить до шпиди виглядати гостя
- Б тікає із власних заручин
- В просить благословити дітей до шлюбу
- Г спалює папери про дворянство
- Д працює повіреним в обох ворогуючих сторін

Рівень III. Завдання з розгорнутою відповіддю

25. Перепишіть речення та виконайте подані в дужках завдання до них.

1. Сонце, мов здорова червона діжа, впливало з-за краю землі (підкреслити головні та другорядні члени речення).

2. Ти не можеш мене покарати блискавками з-під синіх брів, бо тебе я навіки втратив ще до того, як вперше зустрів (В. Симоненко).

Зробити повний синтаксичний розбір речення.

26. Напишіть літературний диктант за твором «Слово про похід Ігорів».

1. жанр твору
2. тема
3. головна ідея
4. назвіть чотирьох головних героїв
5. вкажіть літературний рід твору

Варіант 2

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

У завданнях 1–20 із запропонованих 5 варіантів відповідей вказати одну правильну

1. Два склади має кожне слово рядка
А дзенькіт, ім'я, людськість, осінь
Б ллється, співають, мільйон, серце
В любов, радість, добро, надія
Г свято, гриють, утіха, влітку
Д пісня, аля, стрічка, тінь
2. Букви *я, ю, є* позначають по два звуки в кожному слові рядка
А юний, нюанс, браконьєр, ересь
Б зграя, різьбяр, черв'як, мільярд
В ялина, бюджет, п'ять, боснієць
Г кар'єра, ювілей, сузір'я, пюре
Д зв'язок, ярлик, маєток, в'юнець
3. Виділене слово вжито в прямому значенні в реченні
А За вікном *танцюють* сніжинки.
Б А вівчар *жене* отару плаєм.
В *Мовчать* засніжені дерева.
Г Старезну думу *думають* ліси.
Д Скоро серпень *прибуде* ясний.
4. Синонімічним є ряд слів
А автострада, траса, шосе, шасі, магістраль
Б мужній, безстрашний, хоробрий, сміливий, відчайдушний
В відстоювати, обороняти, боронити, пересилювати, захищати
Г заплаканий, смутний, замріяний, опечалений, невеселий
Д повсякчас, повік-віки, завжди, постійно, невгамовно
5. Нульове закінчення мають усі слова рядка
А шимпанзе, відповідь, зараз

- Б** совість, ніяк, провесінь
В монітор, відгомін, фосфор
Г нині, кратер, мандрівник
Д заповідь, пальто, кремезно
6. Спільний рід мають усі іменники рядка
А нероба, забіяка, юрист, бідолаха
Б незграба, суддя, тренер, сирота
В ледащо, лівша, рева, листоноша
Г староста, професор, зануда, базіка
Д ябеда, замазура, вельможа, роззява
7. М'який знак на місці пропуску не треба писати в усіх словах рядка
А перелаз..мо, змагаєш..ся, насип..те
Б кубан..ський, дзелен..кати, розкіш..
В секретар..., солдатс..кий, переріж..
Г красун..чик, дерз..кий, вільніс..ть
Д волос..кий, дев'ят..сот, ослін..чик
8. З великої літери треба писати лише перше слово у власній назві
А Б(б)абин Я(я)р
Б К(к)нязівство М(м)онако
В Д(д)он К(к)іхот
Г Ч(ч)умацький Ш(ш)лях
Д А(а)ндріївський У(у)звіз
9. Простий підмет ужито в реченні
А Хвилею зеленою здіймається навесні Батієва гора.
Б П'ятірка сивих плотарів сиділа в тінях яворів.
В Тут ми з Піратом і кинулись до моркви.
Г Усі ми прагнемо красу природи досягнуть.
Д Багряне сонце сутінню лісною у просвіт хмар показує кіно.
10. Разом треба писати кожне слово рядка
А пів/Болгарії, пів/сотні, напів/притомний
Б напів/темрява, напів/чагарник, пів/Києва
В пів/апельсина, напів/м'який, пів/години
Г пів/біді, пів/Америци, напів/землянка
Д пів/коло, напів/сонний, пів/Туреччини
11. Повість минулих літ за жанром
А поема

- Б** повість
В літопис
Г легенда
Д афоризм
12. До земних героїв поеми «Енеїда» належать
А Венера й Еол
Б Юнона й Нептун
В Меркурій і Вулкан
Г Дідона і Турн
Д Бахус і Купідон
13. Ліричним відступом у поемі «Катерина» Т. Шевченка є такий епізод
А кохання Катерини й москаля теплими вечорами
Б сцена вигнання Катерини з дому
В зустріч Івася з батьком
Г роздуми ліричного героя про гірку долю байстрят
Д поневіряння Катерини на чужину
14. Викупляти з неволі козаків вважав своїм призначенням
А Черевань
Б Василь Невольник
В Божий Чоловік
Г Михайло Шрам
Д Кирило Тур
15. Репліка Мартина Борулі *дорогою не балакай до мене, бо я тебе, каплавуха собако, чисто всього обпатраю!* адресована
А Омелькові
Б Трохимові
В Миколі
Г Націєвському
Д Гуляницькому
16. У драмі-феєрії «Лісова пісня» порушені всі названі проблеми, крім
А краси людських взаємин
Б сутності щастя
В історичної правди
Г людини й мистецтва
Д великого кохання

17. Прочитайте рядки з новели В. Винниченка «Момент». *Я схопив край її сукні, поцілував і випустив. Вона тихо пішла, а я сидів, і в мені з мукою щеміло щастя... Хто вона, де вона, їй досі не знаю, але я завжди ношу її в душі.* Ці рядки є частиною

- А експозиції
- Б зав'язки
- В розвитку дії
- Г кульмінації
- Д розв'язки

18. Прочитайте уривок («Зачарована Десна» О. Довженка). *...Кров лилася з них відрами, казанами. Вони то розбігалися, то кидалися один на одного...*

У цих рядках використано

- А метонімію
- Б епітет
- В старослов'янiзм
- Г гіперболу
- Д порівняння

19. Віршовий розмір поезії «Як добре те, що смерті не боюсь я...»

В. Стуса

*Як добре те, що смерті не боюсь я
і не питаю, чи тяжкий мій хрест,
що перед вами, судді, не клонюся
в передчутті недовідомих верст...*

- А ямб
- Б хорей
- В дактиль
- Г анапест
- Д амфібрахій

20. Новела «Три зозулі з поклоном» присвячена

- А сестрі
- Б синові
- В любові всевишній
- Г кононівським степам
- Д Україні

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності

У завданнях 21–24 установіть відповідність між мовними чи літературними явищами, позначеними цифрами, та їх прикладами або характеристикою, позначених літерами.

	Значення
21. Фразеологізм	
1 стріляний птах	А здоровий
2 книга за сімома печатями	Б приховане
3 кров з молоком	В досвідчений
4 гаряча голова	Г запальний
	Д дурнуватий
22. Член речення	Приклад (виділене слово)
1 підмет	А Поїдемо <i>поговорити</i> з лісом, а вже тоді я можу і з людьми.
2 присудок	Б Талант <i>малювати</i> має не кожна людина.
3 означення	В <i>Поважати</i> людину – це ж ціла наука, наука душі.
4 додаток	Г Батька попросили <i>оновити</i> старий сценарій.
Д По-справжньому починають <i>цінувати</i> життя після тридцяти.
23. Сюжетний елемент	Подія (роман «Місто» В. Підмогильного)
1 експозиція	А самогубство Зоськи
2 зав'язка	Б оренда дорогої квартири
3 кульмінація	В опис нічного Києва
4 розв'язка	Г приїзд Степана до Києва
Д поселення Степана в Гнідих
24. Художній засіб	Приклад
1 алітерація	А Задарма в слові твоєму іскряться і сила, й м'якість, дотеп, і потуга...
2 алегорія	Б Ті слова про обіцяний край для їх слуху – се казка...
3 епітет	В В золотім океані вас все буде спрага томити...
4 порівняння	Г І ревнув понад горами грім...
Д Мовив терен: «Се добре вам хтось підповів таку раду...»

Рівень III. Завдання з розгорнутою відповіддю

25. Перепишіть речення та виконайте подані в дужках завдання до них.

1. Осінь сіла в лісі відпочити. (*Підкресліть головні та другорядні члени речення*).

2. Як хороше радіти без причини, коли на місто сутінь опада і чується, як тихо, безупинно дзюрчить у стоках весняна вода (В. Симоненко). (*Зробити повний синтаксичний розбір речення*).

26. Напишіть літературний диктант за твором Г. Квітки-Основ'яненка «Маруся».

1 жанр повісті

2 тема

3 головна ідея

4 Як звали батька головної героїні твору?

5 Яким літературним напрямом позначений твір?

2. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

2.1. Характеристика творчого завдання з основи журналістики

Підсумкова атестація (випускний екзаме́н) з основ журналістики проводиться з метою перевірки рівня знань і вмінь та творчих навичок слухачів підготовчих курсів відповідно до навчального плану та робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «Основи журналістики».

Форма проведення – написання творчої роботи у запропонованому жанрі. Зміст завдання визначається робочою навчальною програмою для слухачів підготовчих курсів з основ журналістики. Виконання творчого завдання проходить в один етап – написання творчої роботи. На виконання творчого завдання відведено 180 хвилин. Обсяг – 1,5–2 сторінки формату А – 4. Творче завдання оцінюється в 60 балів.

Підсумкова атестація (випускний екзаме́н) включає наступні теми робочої навчальної програми: «Особливості досягнення яскравої образної мови журналістського твору», «Складові журналістської майстерності», «Особливості грамотного оформлення журналістського твору», «Журналістські жанри.

Жанри газетної журналістики», «Публіцистичний стиль. Обговорення та відстоювання суспільно-політичних ідей», «Особливості написання творів у різних журналістських жанрах», «Журналістське есе. Публічна дискусія», «Памфлет. Фейлетон».

При написанні творчої роботи слухач повинен продемонструвати загальну ерудицію, фахову зацікавленість, розуміння загальнополітичної ситуації в країні, здатність аналізувати і коментувати ті чи інші суспільно-історичні, суспільно-політичні події, духовно-культурну ситуацію, висловлювати власні судження на основі фактів. Творча робота слухача повинна продемонструвати його розуміння журналістського твору як професійного продукту, в якому є місце фактам та коментарям. Із запропонованих п'яти тем слухач обирає одну.

Під час розкриття теми перевіряються вміння грамотно писати українською мовою («Орфографія», «Лексика», «Граматика»), стисло викладати тему, композиція викладу, правдиво відтворювати ситуацію, точно та повно відтворювати факти, аргументувати та переконувати.

Критерії оцінювання творчої роботи:

- композиційно-сюжетна структура твору (К) – 10 балів;
- відповідність змісту обраній темі (Т) – 5 балів;
- обсяг та завершеність твору (З) – 5 балів;
- знання фактичного матеріалу (Ф) – 5 балів;
- послідовність і логічність викладу (П) – 5 балів;
- самостійність та оригінальність висловлених думок (О) – 5 балів;
- цитування, його обґрунтованість (Ц) – 5 балів;
- стильова єдність та виразність твору (С) – 5 балів;
- багатство художніх засобів (ХЗ) – 5 балів;
- мова твору (МТ) – 10 балів (у цій позиції слід урахувати орфографічні (І), пунктуаційні (V), лексичні (Л) та граматичні (Г) помилки, а саме:
 - 0 балів – 13 (І+V) – 7 (Л+Г) і більше;
 - 1 бал – 12 (І+V) – 6 (Л+Г);
 - 2 бали – 10 (І+V) – 6 (Л+Г);

- 3 бали – 8 (I+V) – 5 (Л+Г);
- 4 бали – 6 (I+V) – 5 (Л+Г);
- 5 балів – 4 (I+V) – 4 (Л+Г);
- 6 балів – 3 (I+V) – 3 (Л+Г);
- 7 балів – 2 (I+V) – 2 (Л+Г);
- 8 балів – 1 (I+V) – 2 (Л+Г);
- 9 балів – 1 (I+V) – 1 (Л+Г);
- 10 балів – 0 – 0.

Варіант 1

Напишіть творчу роботу у жанрі есе на одну із запропонованих тем:

1. Як тіло без духу мертво, так і віра без діла мертва.
(Євангеліє)
2. Народ мій є, народ мій завжди буде,
Ніхто не перекареслить мій народ ... (В. Симоненко)
3. Нове життя нового прагне слова. (М. Рильський)
4. Журналістика – моє покликання.
5. Твоє здоров'я в твоїх руках.

Майте на увазі, що есе повинне спиратися на події, явища реального життя, вести читача від індивідуального до узагальненого образу. У есе важливі переконливість, логіка фактів, яскравий і живий приклад, особисте ставлення до людей і подій.

3. АНГЛІЙСЬКА МОВА

3.1. Характеристика тесту з англійської мови

Підсумкова атестація (випускний екзамен) з англійської мови проводиться з метою перевірки рівня знань і вмінь слухачів підготовчих курсів відповідно до навчального плану та робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «Англійська мова».

Робота слухача розрахована на 120 хвилин та поділяється на три частини, які включають сім завдань. Перша частина – Використання мови – містить чотири завдання, спрямовані на перевірку лексико-граматичних навичок. Рекомендований час виконання – 30 хвилин. Друга частина – Читання – включає два

завдання, одне з яких передбачає пошук необхідної фактичної інформації в тексті, друге – повне розуміння тексту. Рекомендований час виконання – 40 хвилин. Третя частина – Письмо – передбачає виконання письмового завдання з розгорнутою відповіддю на задану тему. Рекомендований час виконання – 50 хвилин.

Перша частина – Використання мови – включає завдання на обрання правильної відповіді:

1. Знайти синонім до слова, виділеного жирним шрифтом у реченні, обравши правильний варіант з-поміж чотирьох запропонованих. Завдання оцінюється в 5 балів. Кожне правильне речення – 1 бал.

2. Заповнити пропуски, обравши із чотирьох запропонованих правильний варіант. Завдання оцінюється в 5 балів. Кожне правильне речення – 1 бал.

3. Заповнити пропуски, обравши правильну форму дієслова. Завдання передбачає знання правил вживання дієслів в дійсному та умовному способі. Завдання оцінюється в 5 балів. Кожне правильне речення – 1 бал.

4. Знайти в реченні одну помилку, вказавши букву та слово/словосполучення неправильного варіанту. Завдання оцінюється в 5 балів. Кожна правильна відповідь – 1 бал.

Всього за першу частину – 20 балів.

Друга частина – Читання – включає такі завдання:

5. Знайшовши необхідну інформацію в тексті, встановити відповідність між частинами/абзацами тексту та твердженнями або запитаннями, що подані після тексту. Завдання оцінюється в 10 балів. Кожна правильна відповідь – 2 бали.

6. Заповнити п'ять пропусків в тексті, вставивши слово (словосполучення), необхідне за змістом із десяти запропонованих. Завдання оцінюється в 10 балів. Кожна правильна відповідь – 2 бали.

Всього за другу частину – 20 балів.

Третя частина – Письмо – включає таке завдання:

7. Написати англійською мовою особистого листа (статтю до шкільної газети) відповідно до запропонованої теми. Рекомендований обсяг тексту: 100 – 120 слів.

Завдання оцінюється в 20 балів, які розподіляються, за умови виконання рекомендованого обсягу писемного висловлення (не менше 100 слів), таким чином:

а) змістове наповнення (опрацювання чотирьох умов, зазначених у мовленнєвій ситуації):

- a1 – перша умова: 0, 1 або 2 тестових бали;
- a2 – друга умова: 0, 1 або 2 тестових бали;
- a3 – третя умова: 0, 1 або 2 тестових бали;
- a4 – четверта умова: 0, 1 або 2 тестових бали;

б) структура тексту та зв'язність:

• б1 – логічність і послідовність викладу: 0, 1 або 2 тестових бали;

• б2 – зв'язність, наявність з'єднувальних елементів у тексті: 0, 1 або 2 тестових бали;

• б3 – відповідність письмового висловлення заданому формату (стаття, особистий лист): 0, 1 або 2 тестових бали;

в) використання лексики (лексична наповнюваність, володіння лексичним матеріалом): 0, 1, 2 або 3 тестових бали, а саме:

• 3 бали надаються за достатній лексичний запас слухача, яким він користується при написанні висловлення; наявність порівнянь, високу різноманітність застосованих граматичних структур, моделей тощо;

• 2 бали надаються за достатній лексичний запас слухача, яким він користується при написанні висловлення; наявність порівнянь, але недостатню різноманітність застосованих граматичних структур, моделей тощо, або високу різноманітність застосованих граматичних структур, моделей тощо, але відсутність порівнянь;

• 1 бал надається за достатній лексичний запас слухача, яким він користується при написанні висловлення, але відсутність порівнянь та недостатню різноманітність застосованих граматичних структур, моделей тощо;

• 0 балів надається за недостатній лексичний запас, недостатню різноманітність застосованих граматичних структур, моделей тощо;

г) використання граматики (морфологія, синтаксис, орфографія): 0, 1, 2 або 3 тестових бали, а саме:

- 3 бали – 1–3 несуттєві помилки, які не порушують акту комунікації (помилка у власній назві тощо);
- 2 бали – 4–6 помилок у морфології, синтаксисі, орфографії;
- 1 бал – 7–9 помилок у морфології, синтаксисі, орфографії;
- 0 балів – 10 і більше помилок у морфології, синтаксисі, орфографії.

Зразок завдань та відповідей.

PART 1

I. Find synonyms of the words in bold type

1. Huge **crowds** gathered to see the parade.
A fans
B observers
C watchers
D masses
2. Her **performance** impressed the audience.
A action
B acting
C procedure
D practice
3. She had **an opportunity** to go to England.
A an attempt
B a challenge
C a possession
D a chance
4. His **manner** of talking was friendly and confident at the same time.
A air
B state
C mood
D form
5. To Jim's **delight** his new book became a best-seller.
A taste
B love
C like
D enjoyment

II. Choose the correct variant

1. The ... of my briefcase ... to have disappeared.
A contents, seem
B contents, seems
C content, seem
D content, seems
2. This problem ... a different way.
A should have been approached, in
B should have approached, by
C should be approached, with
D should approach, at
3. That's ... thing, I've ever heard that Ann spends ... money on dresses than Susan.
A funny, much
B the funny, many
C funnier, most
D the funniest, more
4. I didn't mean ...
A to offend, someone
B offending, no one
C to offend, anyone
D offending, none
5. ... police were looking for ... robber.
A -, a
B -, the
C the, a
D the, the

III. Choose the correct form of the verb

1. If you ... twenty years younger, what would you do in this situation?
A would be
B are
C were
D will be
2. Where is Ann? I ... her since yesterday morning.
A didn't see
B don't see

- C haven't seen
D hadn't seen
3. Last year my friends and I ... to take part in a TV programme.
A have been invited
B were invited
C were being invited
D had been invited
4. I wish she ... the exam last week.
A would have passed
B would pass
C passed
D had passed
5. John behaves as if he ... into a good mess.
A got
B had got
C would get
D would have got

IV. Find one mistake in each sentence

1. The worse your school (A) marks are (B), the angriest (C) your parents become (D).
2. After studying (A) all the new (B) materials, the student could (C) raise (D) his test score by twenty-five points.
3. I am (A) sure that nobody (B) live (C) in that (D) old house.
4. She told (A) that she had recognized (B) him (C) at first (D) sight.
5. The building has repaired (A) recently (B) and looks (C) much more (D) impressive.

PART 2

V. Read the text below. Match choices (A-G) to (1-5).

There are two choices you don't need to use.

Write your answers in the boxes after the texts

IT'S TIME TO STOP WORRYING AND START LIVING

Worrying can be helpful when it encourages you to take action and solve a problem. But if you're preoccupied with «what ifs» and worst-case scenarios, worrying becomes a problem of its own. Unrelenting doubts and fears are paralyzing, not motivating or productive. They sap

your emotional energy, send your anxiety levels soaring, and interfere with your day-to-day life – all this with no positive payoff! The good news is that chronic worrying is a mental habit you can learn how to break. You can train your brain to stay calm and collected and to look at life from a more positive perspective.

1) You can't change what happened yesterday. You can make tomorrow better by living well today. So concentrate on doing your best today and put yesterday out of your mind. As for tomorrow, think of only the best that can happen.

2) A study was made of the kinds of things people worry about. It showed that 40 per cent were things that never came about, 35 per cent were things that couldn't be changed, 15 per cent turned out better than expected, 8 per cent were petty, useless worries, and only 2 per cent were justifiable worries.

3) Some people, when they fly, worry that the plane will crash. The law of averages indicates that it is not very likely to happen.

4) Deliberately make the best of every bad situation. It is a profitable way to defeat worrying. Someone has said, «If life hands you a lemon, make lemonade out of it.».

5) Instead cooperate with your habit. Schedule a certain amount of time, say twenty minutes, for worrying every day. Then spend that time alone worrying. When you start to worry at any other time, remind yourself that you have scheduled a time for worrying and save your worry. And you will find your scheduled worry sessions getting shorter and shorter as you have less and less to worry about. More likely is that when using this technique you will simply forget your original worries – they will never have bothered you.

A Crowd worry out of your mind by keeping yourself busy.

B Don't fuss about little things that don't really matter.

C If you are a habitual worrier, don't fight it.

D Remind yourself of the very high price you can pay for worrying in terms of your health.

E Live one day at a time.

F Use the law of averages to outlaw your worries.

G Cooperate with the inevitable.

1	2	3	4	5

VI. Choose the proper word/word combination from given below the text to fill in gaps 1-5

Gardening is growing and caring for plants as an enjoyable leisure activity, to (1) ..., or create beautiful landscapes with artfully arranged flowers, shrubs, and trees. For some, gardening is a form of exercise, a way to save money on food, or a way to ensure that fruit and vegetables are free from chemicals. For others, gardening is a profession: landscape gardeners design, install, and maintain gardens (2) Unlike farmers, who typically produce large quantities of crops using complex equipment, gardeners usually produce plants in smaller quantities, relying on manual tools.

Evidence of gardening dates back to 6000 B.C. For much (3) ..., functional gardens were more important than pretty ones – people relied on their gardens not only for fruit and vegetables but also for plants used to make medicines. Elaborate, decorative gardens (4) ... only in the estates of rulers and wealthy people. Gardening for pleasure did not become widespread until the development of the middle class, around 1500 A. D. With money and time to spare, many began to create gardens for enjoyment, foreshadowing the present-day popularity of gardening as a recreational activity. Today gardening is practiced all over the world. With a little soil, some seeds, and a few basic tools, even inexperienced gardeners can enjoy (5) ... a garden.

- A were found
- B produce food
- C the rewards of creating;
- D of their history
- E requirements for
- F for a living
- G had been demolished
- H to be close to nature
- I people in the world
- J for having fun

PART 3. Writing

VII. Write an article

На запрошення вашого приятеля із Великої Британії ви гостює в його родині. В школі, де вчиться ваш приятель, оголошено

конкурс на кращу статтю в шкільну газету. Ви хочете спробувати свої сили і взяти участь у конкурсі. Напишіть статтю про екологічні проблеми:

- 1) опишіть взаємини природи та людини;
- 2) поміркуйте про причини екологічних катастроф та розкажіть про їх наслідки для людства;
- 3) опишіть екологічні проблеми в Україні;
- 4) поміркуйте, як можна покращити екологічну ситуацію в нашій країні та загалом в світі.

Варіант 1

VARIANT 1

PART 1. Use of English

I. Find synonyms of the words in bold type.

1. In Holland we saw **incredible** number of tulips.
A improper
B impressive
C impossible
D unbelievable
2. Under his able **leadership**, soldiers found safety.
A guidance
B intensity
C flagship
D ability
3. Finding out the **expense** of the necklace she was surprised.
A expectation
B demand
C supply
D cost
4. He couldn't **triumph over** his fear of flying.
A overcome
B succeed
C recover
D induce
5. A blizzard is a **severe** winter storm.
A chronic

- B** strict
- C** painful
- D** harsh

II. Choose the correct variant.

1. Look at him! His in a complete mess.
 - A** cloth, is
 - B** cloths, is
 - C** clothes, are
 - D** cloths, are
2. We are happy ... your results and want you to go on ... like this.
 - A** with, doing
 - B** at, doing
 - C** by, to do
 - D** about, to do
3. She stopped ... when the boss said he ... her.
 - A** to smile, fired
 - B** to smile, had fired
 - C** smiling, would fire
 - D** smiling, will fire.
4. A good speaker ... say much in ... words.
 - A** need, many
 - B** should, any
 - C** may, little
 - D** can, few
5. Roosevelt is ... only president who served three terms in ... succession.
 - A** an, –
 - B** an, the
 - C** the, –;
 - D** the, a

III. Choose the correct form of the verb.

1. It was noon. I ...
 - A** was studying
 - B** had studied
 - C** had been studying
 - D** had been studied

2. In your place I ... the language every day.
 - A would practice
 - B were practiced
 - C had practiced
 - D had been practiced
3. The police ... the criminal before he could escape.
 - A caught
 - B have caught
 - C had caught
 - D will catch
4. Julia ... the butter when we came.
 - A spread
 - B was spreading
 - C will spread
 - D will be spreading
5. They ... at home now if they ... the car yesterday.
 - A would be, repaired
 - B would have been, had repaired
 - C would be, had repaired
 - D would have been, repaired

IV. Find one mistake in each sentence.

1. Antarctica, the last (A) discovered continent was remained (B) hidden behind barriers of fog, storm and ice until (C) it was sighted in the (D) early 19th century.
2. The tourist has asked (A) a (B) passer-by how (C) far the post office was (D).
3. The people tried defending (A) their (B) village, but they were finally forced (C) to retreat (D)..
4. The congressman, accompanied by (A) secret service agents and aides, are (B) preparing to enter (C) the convention hall within the next (D) few minutes.
5. We heard (A) Elton John to sing (B) in (C) Independence Square in Kyiv from beginning to end (D).

PART 2. Reading

V. Read the text below. Match headings (A-G) below the text with paragraphs (1-5). Write your answers in the boxes below. There are two extra headings which you do not need to use.

1. THE GNAT AND THE BULL

A Gnat alighted on one of the horns of a Bull, and remained sitting there for a considerable time. When it had rested sufficiently and was about to fly away, it said to the Bull, «Do you mind if I go now?» The Bull merely raised his eyes and remarked, without interest, «It's all one to me; I didn't notice when you came, and I shan't know when you go away.».

2. THE BEE AND JUPITER

A Queen Bee from Hymettus flew up to Olympus with some fresh honey from the hive as a present to Jupiter, who was so pleased with the gift that he promised to give her anything she liked to ask for. She said she would be very grateful if he gave stings to the bees to kill people who robbed them of their honey. Jupiter was greatly displeased with this request, for he loved mankind: but he had given his word, so he said that stings they should have. The stings he gave them, however, were of such a kind that whenever a bee stings a man the sting is left in the wound and the bee dies.

3. THE BOASTING TRAVELLER

A Man once went abroad on his travels, and when he came home he had wonderful tales to tell of the things he had done in foreign countries. Among other things, he said he had taken part in a jumping-match at Rhodes, and had done a wonderful jump which no one could beat. «Just go to Rhodes and ask them,» he said; «every one will tell you it's true». But one of those who were listening said, «If you can jump as well as all that, we needn't go to Rhodes to prove it. Let's just imagine this is Rhodes for a minute: and now – jump!»

4. THE BOY AND THE FILBERTS

A Boy put his hand into a jar of filberts, and grasped as many as his fist could possibly hold. But when he tried to pull it out again, he found he couldn't do so, for the neck of the jar was too small to allow of the

passage of so large a handful. Unwilling to lose his nuts but unable to withdraw his hand, he burst into tears. A bystander, who saw where the trouble lay, said to him, «Come, my boy, don't be so greedy: be content with half the amount, and you'll be able to get your hand out without difficulty.».

5. THE LION AND THE WILD ASS

A Lion and a Wild Ass went out hunting together, the latter was to run down the prey by his superior speed, and the former assisted the Wild Ass with his strength. They hunted with great success; and when it came to sharing the prey the Lion divided it all into three equal parts. «I will take the first,» said he, «because I am King of the beasts; I will also take the second, because, as your partner, I am entitled to half of what remains; and as for the third - well, unless you give it up to me and take yourself off pretty quick, the third, believe me, will make you feel very sorry for yourself!»

A Do not attempt too much at once.

B Look before your leap.

C Might makes right.

D Better poverty without a care than wealth with its many obligations.

E Deeds, not words.

F We may often be of more consequence in our own eyes than in the eyes of our neighbours.

G Evil wishes, like fowls, come home to roost.

1	2	3	4	5

VI. Choose the proper word/ word combination from given below the text to fill in gaps 1–5.

Most people can remember a phone number for up to thirty seconds. (1) ..., however, the numbers are erased from the memory. How did the information get there in the first place? Information that makes its way to the short term memory (STM) does so via the sensory storage area. The brain has a filter which only allows stimuli that is of immediate interest to pass on to the STM, also known as the working memory.

(2) ... the capacity and duration of the short term memory. George A. Miller, a psychologist, suggested that humans can remember

approximately seven chunks of information. A chunk is a meaningful unit of information (a word or name). Modern theorists suggest that one can increase the capacity of the short term memory by classifying similar information together. It allows optimizing the STM, and this way (3) ...being passed on to long term storage.

When making a conscious effort to memorize something many people engage in «rote rehearsal». By repeating something over and over again, we are able to keep a memory alive. Unfortunately, this type of memory maintenance only succeeds if there are no interruptions. When a person stops rehearsing the information, it (4) Therefore, rote rehearsal is not an efficient way to pass information from the short term to long term memory. A better way is to practice «elaborate rehearsal». This involves assigning semantic meaning to a piece of information so that it can be filed along with other pre-existing long term memories.

Encoding information semantically also makes it more retrievable. Retrieving information can be done by recognition or recall. Humans can recall memories that are stored in the long term memory and used often. However, if a memory seems to be forgotten, it may eventually be retrieved by prompting. The more cues a person is given, (5) ... a memory can be retrieved.

- A because of
- B has the tendency to disappear
- C when this short amount of time elapses
- D in the end
- E lose all the chances
- F since it goes on
- G the more likely
- H improve the chances of a memory
- I is getting more reliable
- J there is much debate about

PART 3. Writing

VII. Write a personal letter.

Ви отримали лист від свого приятеля, який живе у Великій Британії. Він запрошує вас до себе.

Напишіть йому відповідь, в якій:

1) розкажіть, що ви знаєте про географічне положення та клімат країни;

- 2) розкажіть про населення країни;
- 3) поміркуйте, що ви хотіли б побачити найбільше і чому;
- 4) поміркуйте, як ви будете почуватися у Великій Британії і чому.

Dear ...

Варіант 2

VARIANT 2

PART 1. Use of English

I. Find synonyms of the words in bold type.

1. Scientists **concluded** that the weather in the region was abnormal.

- A added
- B announced
- C advertised
- D summed up

2. Everyone was frightened by that **incident**.

- A event
- B accident
- C failure
- D mishap

3. As he was **inexperienced** he asked for help.

- A innovative
- B interim
- C unstable
- D unskilled

4. Did you see the **draft** of the project?

- A description
- B sketch
- C annotation
- D resolution

5. The speaker **emphasized** the need for help.

- A accentuated
- B downplayed
- C discussed
- D displayed

II. Choose the correct variant.

1. There ... the complete ... of Shakespeare.
A is, work
B are, work
C are, works
D is, works
2. Mary is always willing ... if there is a problem ... work.
A to be helped, about
B to help, at
C helping, in
D being helped, with
3. She expected ... her flowers.
A his, bringing
B his, to bring
C him, bringing
D him, to bring
4. You ... I am not interested in details.
A shouldn't, explain
B mustn't, have explained
C needn't, explain
D mayn't, have explained
5. ... World War II was over and I was looking forward to going to ...
Madagascar.
A the, -
B -, the
C the, the
D -, -.

III. Choose the correct form of the verb.

1. This recipe ... for several centuries.
A is known
B has been known
C has been knowing
D is being known
2. Ann would have a better job if she ... any foreign language.
A speaks
B spoke

- C will speak
- D had spoken

3. I didn't know where

- A the children had gone
- B the children went
- C had the children gone
- D did the children go

4. I wish he ... me the truth one day.

- A to tell
- B told
- C had told
- D would tell

5. She looks as if she ... to say something.

- A wants
- B wanted
- C had wanted
- D would have wanted

IV. Find one mistake in each sentence.

1. The president refuses to accept (A) either (B) of the four new proposals (C) made by (D) the contractors.

2. Can you think of (A) any other songs? We have sang (B) all the ones (C) we know best (D).

3. Institutions of higher learning (A) have granted (B) degrees since the 12th century and the Academic Degree is a title granted by a (C) college or university, usually signifying completion of an establishing (D) course of study.

4. The volume (A) four of our (B) encyclopedia set has been missing (C) for (D) two months.

5. Aesop is an (A) ancient Greek writer of fables (B), who is supposed to be (C) a freed (D) slave from Thrace.

PART 2. Reading

V. Choose the correct answer. Read the Aesop's tales below. Match each tale (1-5) with the best wisdom/lesson (A-G). Write your answers in the boxes after the texts. There are two wisdoms that you won't use.

1. THE FOX AND THE GRAPES

A hungry fox saw some fine bunches of grapes hanging from a vine that was trained along a high trellis. He did his best to reach them by jumping as high as he could into the air. But it was all in vain, for they were just out of reach: so he gave up trying, and walked away with an air of dignity and unconcern, remarking, «I thought those grapes were ripe, but I see now they are quite sour».

2. THE CROW AND THE PITCHER

A thirsty Crow found a Pitcher with some water in it, but so little was there that, try as she might, she could not reach it with her beak, and it seemed as though she would die of thirst within sight of the remedy. At last she hit upon a clever plan. She began dropping pebbles into the Pitcher, and with each pebble the water rose a little higher until at last it reached the brim, and the knowing bird was enabled to quench her thirst.

3. THE FOX AND THE CROW

A Crow was sitting on a branch of a tree with a piece of cheese in her beak when a Fox observed her and set his wits to work to discover some way of getting the cheese. Coming and standing under the tree he looked up and said, «What a noble bird I see above me! Her beauty is without equal, the colour of her feathers is exquisite. If only her voice is as sweet as her looks are fair, she ought without doubt to be Queen of the Birds». The Crow was hugely flattered by this, and just to show the Fox that she could sing she gave a loud caw. Down came the cheese, of course, and the Fox, snatching it up, said. «You have a voice, madam, I see: what you want is wits».

4. THE GOOSE THAT LAID THE GOLDEN EGGS

A Man and his Wife had the good fortune to possess a Goose which laid a Golden Egg every day. Lucky though, they were, they soon began to think they were not getting rich fast enough, and imagining the bird must be made of gold inside, they decided to kill it in order to secure the whole store of precious metal at once. But when they cut it open they found it was just like any other goose. Thus, they neither got rich all at once, as they had hoped, nor enjoyed any longer the daily addition to their wealth.

5. THE MISCHIEVOUS DOG

There was once a Dog who used to snap at people and bite them without any provocation, and who was a great nuisance to every one who came to his master's house. So his master fastened a bell round his neck to warn people of his presence. The Dog was very proud of the bell, and strutted about tinkling it with immense satisfaction. But an old dog came up to him and said, «The fewer airs you give yourself the better, my friend. You don't think, do you, that your bell was given to you as a reward of merit? On the contrary, it is a badge of disgrace».

- A Much wants more and loses all.
- B Necessity is the mother of invention.
- C Find faults only in your personal self.
- D Do not count your chicken before they are hatched.
- E There are situations when compliments could be the best policy.
- F What is worth most is often valued least.
- G Notoriety is often mistaken for fame.

1	2	3	4	5

VI. Choose the proper word/ word combination from given below the text to fill in gaps 1-5.

The origins of the first stained glass windows are lost in history. Such windows, as we know them today, seemed arise when substantial church building began by the 10th century, and the method described at that time have changed little over the 900 years. During the Renaissance, stained glass lost all previous glory and became painted white glass, (1) ... to residences, public buildings, and churches. The 18th century saw the removal of many medieval stained glass windows, and glass studios in England (2) ... of medieval windows for Gothic Revival buildings.

The Bolton Brothers, English immigrants, established one of the first stained glass studios in America. These Gothic style windows enhanced churches, and simple ornamental windows and painted figural windows were the norm until the development of a distinctive American style.

John LaFarge and Louis Comfort Tiffany were two American painters who began experimenting with glass. Contemporaries, but working independently, they were trying to develop glass that (3) ... visual effects without painting. They soon became competitors. LaFarge developed and copyrighted opalescent glass in 1879. Tiffany popularized it and his name became synonymous with opalescent glasses and the American glass movement. Both made windows for private homes as well as churches.

Tiffany adapted the technique to constructing lampshades and capitalized on the new innovation of electric lighting. The Tiffany style prompted many imitators, and opalescent windows and shades (4) ... through the turn of the century. Tastes changed after W.W.I, when a revival of archeological accuracy in architecture called for new gothic glass windows for the NeoGothic churches. LaFarge had died in 1910. Interest in opalescent glass (5) ..., and Tiffany remained its last defendant until his death in 1933, and the subsequent bankruptcy of his studios. Except for church windows, stained glass remained in decline until the post World War II era.

- A made their versions
- B like remarkable exceptions
- C possessed a wide range of
- D lost any popularity
- E as fashionable additions
- F faded
- G did different versions
- H remained popular
- I blossomed
- J was applied to

PART 3. Writing

VII. Write an article.

На запрошення вашого приятеля із Великої Британії ви гостює в його родині. В школі, де вчиться ваш приятель, оголошено конкурс на кращу статтю в шкільну газету. Ви хочете спробувати свої сили і взяти участь у конкурсі. Напишіть статтю про спорт:

- 1) поміркуйте, чому спорт є популярним серед людей;
- 2) поясніть, як спорт впливає на людей;

- 3) розкажіть про ваш улюблений вид спорту;
- 4) опишіть спортивні змагання, які ви нещодавно відвідали.

4. МАТЕМАТИКА

4.1. Характеристика тесту з математики

Підсумкова атестація (випускний екзамен) з математики проводиться з метою перевірки рівня знань і вмій слухачів підготовчих курсів відповідно до навчального плану та робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «Математика».

Підсумкова атестація (випускний екзамен) включає наступні теми навчальної програми з дисципліни «Математика»: множини, многочлени, числа, вирази; перетворення алгебраїчних виразів; функції та їх графіки; раціональні рівняння та їх системи; текстові задачі; тригонометрія; планіметрія; раціональні нерівності та системи нерівностей; ірраціональні рівняння, нерівності та їх системи; трансцендентні рівняння, нерівності та їх системи; числові послідовності, прогресії; похідна функції; вектори; стереометрія.

Форма проведення – тестування. Зміст тесту визначається робочою навчальною програмою з математики для слухачів підготовчих курсів. Загальна кількість завдань тесту – 16. На виконання тесту відведено 180 хвилин. Тест оцінюється в 60 балів. Тест складається із завдань трьох рівнів.

Рівень I. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді*

Кількість завдань – 10. До кожного з них пропонується 5 варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо слухач вибрав і позначив правильну відповідь буквою у таблиці. Таблиця подається у зошиті для написання підсумкової атестації.

№ завдання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Всього
Відповідь										
Бали										

Завдання вважається невиконаним у випадках, коли: позначена неправильна відповідь; позначено два або більше варіантів

відповіді, навіть якщо серед них позначена й правильна відповідь; правильна відповідь не позначена взагалі.

Рівень містить завдання репродуктивного характеру на 2–3 логічних кроки. Для їхнього розв’язування достатньо знати правила, означення, формули, теореми та ознаки, які передбачені навчальною програмою, вміти виконувати найпростіші тотожні перетворення, спрощення та обчислення. Рівень містить завдання алгоритмічного характеру, що вимагає виконання дій найпростішими математичними об’єктами. Кожне завдання оцінюється по 3 бали. Всього – 30 балів.

Рівень II. *Завдання на встановлення відповідності (логічні пари)*

Кількість завдань – 2. До кожного завдання подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари, позначивши їх у наведеній таблиці знаком). Таблиця подається у зошиті для написання підсумкової атестації.

Завдання вважається виконаним, якщо слухач правильно вибрав та позначив правильну логічну пару. Правильно вибрана логічна пара оцінюється в 1 бал. Всього – 8 балів.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Рівень III. *Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю*

Завдання вимагають творчого застосування одержаних знань з достатньо повним і строгим обґрунтуванням ходу розв’язку. Перевіряються розв’язки вправ, задач тощо. Розв’язування повинно містити послідовні логічні судження та пояснення, необхідні посилення та математичні факти. Усі розв’язки повинні бути чіткими і конкретними, достатньо ілюстрованими (при необхідності). Завдання вважається виконаним правильно, якщо воно містить всі необхідні обґрунтування, малюнки та доведення. Три завдання оцінюється по 5 балів, а одне (геометричне) – 7 балів.

Всього – 22 бали. Під час виконання роботи слухач може користуватися калькулятором, лінійкою, олівцем, циркулем.

Зразок завдань та відповідей.

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Обчислити $\frac{\sqrt[4]{2} \cdot \sqrt[3]{64}}{\sqrt{8}}$.

А $\sqrt{2}$

Б $\sqrt[4]{2}$

В $\sqrt[4]{4}$

Г $\sqrt[4]{8}$

Д інша відповідь

2. Яка з даних функцій є парною?

А $y = \sin 2x$

Б $y = \sin x$

В $y = x^3$

Г $y = \cos 3x$

Д інша відповідь

3. Розкласти на множники $x^2 - x + 2x - 2$.

А $2(x - 2)^2$

Б $(x - 2)(x + 1)$

В $(x - 2)(x - 1)$

Г $(x + 2)(x - 1)$

Д інша відповідь

4. Товар коштував 260 грн. Через деякий час його ціна збільшилась на 65 грн. На скільки відсотків підвищилася ціна товару?

А на 5%

Б на 10%

В на 15%

Г на 25%

Д інша відповідь

10. Розв'язати нерівність $x^2 < 9x$.

А $(-3; 3)$

Б $(-\infty; 0) \cup (9; +\infty)$

В $(0; 9)$

Г $(-\infty; -3) \cup (9; +\infty)$

Д інша відповідь

Оформлення таблиці рівня I

№ завдання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Всього
Відповідь	Б	Г	Г	Г						Г	
Бали											

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності (логічні пари)

1. Установіть відповідність між функціями (1–4) та множинами їх значень (А–Д).

1 $y = \cos x$

А $(-\infty; +\infty)$

2 $y = \arccos x$

Б $(-\infty; 0)$

3 $y = 3^x$

В $(0; +\infty)$

4 $y = \log_3 x$

Г $[-1; 1]$

Д $[0; \pi]$

Оформлення таблиці рівня II

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Рівень III. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

1. Розв'язати нерівність $\log_2 \frac{2x-1}{3x+1} \geq 1$.

2. Розв'язати рівняння $(x-1)(x+1)(x+2)x = 24$.

3. Точка дотику вписаного кола ділить гіпотенузу прямокутного трикутника на відрізки, один з яких на 14 більший за інший.

Знайдіть гіпотенузу трикутника, якщо радіус вписаного кола дорівнює 4 см.

Варіант 1

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Обчислити $\sqrt[5]{2^4 \cdot \sqrt[5]{32}} : \sqrt{8 \cdot \sqrt[5]{32}}$:

А $\frac{1}{2}$

Б 1

В 2

Г інша відповідь

2. Укажіть проміжок, який не містить жодного з нулів функції

$$y = x^4 - 4x^2 - x^3 + 4x$$

А $[-3; -1]$

Б $[-2; 4]$

В $[-1,5; -0,5]$

Г $[0; 0,5]$

Д $[1,5; 2]$

Е інша відповідь

3. Розв'яжіть нерівність $9^{\log_9 125} \leq 5^{x-2}$:

А $(-\infty; 3]$

Б $(-\infty; 5]$

В $[5; 9]$

Г $[9; +\infty)$

Д $[5; +\infty)$

Е інша відповідь

4. Знайдіть x у, якщо x і y задовольняють систему рівнянь

$$\begin{cases} 3y - 2x = -19, \\ 5x - 2y = 20. \end{cases}$$

- А 10
- Б 2,5
- В -3
- Г -10
- Д -20
- Е інша відповідь

5 Розв'язати рівняння $\cos^2 x + \pi \cos x = 0$.

А $\pm \frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$

Б $\frac{\pi}{2} + \pi n, n \in Z$

В $-\frac{\pi}{2} + 2\pi n, n \in Z$

Г інша відповідь

6. Знайдіть сторону AB трикутника ABC , якщо $\angle C = 45^\circ$, а радіус описаного навколо нього кола дорівнює $\sqrt{2}$ м.

А 1 м

Б $\sqrt{2}$ м

В $\sqrt{3}$ м

Г 2 м

Д $\sqrt{5}$ м

Е інша відповідь

7. Серед учнів класу 12 хлопчиків, що становить $\frac{3}{8}$ усіх учнів.

Скільки дівчаток у цьому класі?

А 32

Б 16

В 18

Г 20

Д інша відповідь

8. Розкладіть вираз $x^2 - x + 2x - 2$ на множники.

А $2(x-2)^2$

Б $(x-2)(x+1)$

В $(x-1)(x-2)$

Г $(x+2)(x-1)$

Д інша відповідь

9. Скласти рівняння дотичної до графіка функції у точці з абсцисою x_0 :

$$y = x - \frac{1}{x}, \quad x_0 = 1.$$

А $y = x - 2$

Б $y = 2x - 2$

В $y = 2x + 2$

Г інша відповідь

10. Знайти точки екстремуму функції: $y = x^3 - x^2$.

А $x_{\max} = 0; x_{\min} = 2/3$

Б $x_{\max} = 0; x_{\min} = 1$

В $x_{\max} = 1; x_{\min} = 0$

Г інша відповідь

Рівень II. Завдання на становлення правильної відповідності

1. Установіть відповідність між функцією (1–4) та відповідними значеннями похідної (А–Д).

1 $y = \cos x + 2 \sin x$

А $y' = -2 \sin x + \frac{2}{\cos^2 2x}$

2 $y = -\sin x - 2 \cos x$

Б $y' = -\frac{1}{\sin^2 x} - 2 \cos x$

3 $y = 2 \cos x + \operatorname{tg} 2x$

В $y' = -\sin x + 2 \cos x$

4 $y = \operatorname{ctg} x - 2 \sin x$

Г $y' = -\cos x + 2 \sin x$

Д $y' = -\sin x - 2 \cos x$

2. Установіть відповідність між виразом (1–4) та його числовим значенням (А–Д).

1	$2\log_5 15 - 4\log_{25} 3$	А	2
2	$(2^{\sqrt{3}+\sqrt{12}})^{\sqrt{3}}$	Б	1,5
3	$\log_4 5 \log_5 6 \log_6 7 \log_7 8$	В	0,25
4	$\log_4 \sqrt{2}$	Г	512
		Д	1

Рівень III. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

- Розв'язати нерівність $3^{72} \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^x \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^{\sqrt{x}} > 1$.
- Розв'язати рівняння $8\sin^2 x + \cos x + 1 = 0$.
- У прямокутному трикутнику ABC до гіпотенузи AB проведено висоту CM . Площа трикутника ACM дорівнює 6 см^2 , а площа трикутника BCM дорівнює 54 см^2 . Знайдіть сторони трикутника ABC .
- В арифметичній прогресії $a_{20} = 101$, $a_{34} = 0,6$. Обчисліть $a_{23} + a_{31}$.

Варіант 2

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

- Спростіть вираз $(3b - 2a)(2a + 3b)(9b^2 + 4a^2)$:
 - $81b^4 + 16a^4$
 - $9b^4 - 2ab + a^4$
 - $9b^4 + 2ab - a^4$
 - $-81b^4 + 16a^4$
 - $81b^4 - 16a^4$
 - інша відповідь
- Знайдіть область визначення функції $y = \sqrt{-2x - 6}$:
 - $(-\infty; -6]$
 - $(-\infty; -3]$
 - $[-3; +\infty)$

Г $[3; \infty)$

Д $[6; +\infty)$

Е інша відповідь

3. Знайдіть x , якщо $\log_3 x = -2 \log_3 \cos \frac{\pi}{3} + \frac{2}{3} \log_3 9^3 - \frac{3}{2} \log_3 16$.

А $\frac{1}{18}$

Б $\frac{16}{81}$

В $\frac{4}{9}$

Г $\frac{9}{4}$

Д $\frac{81}{16}$

Е інша відповідь

4. Виберіть правильне твердження:

А точка $A(x; y)$, координати якої задовольняють систему

рівнянь $\begin{cases} 2x - y = 2 \\ x - 2y = 1 \end{cases}$ знаходиться на осі абсцис

Б дискримінант квадратного рівняння обчислюється за формулою $D = b - 4ac$

В квадратне рівняння може мати безліч коренів

Г $x = 1$ – корінь рівняння $\sqrt{x} + 4 = 3$

Д рівняння $2x(y - 1) = 0$ є лінійним рівнянням із двома змінними

5. Розв'язати рівняння $\sin^2 x - \pi \sin x = 0$.

А $2\pi, n \in Z$

Б $\pi + 2\pi, n \in Z$

В $-\pi + 2\pi, n \in Z$

Г інша відповідь

6. Знайдіть радіус кола, вписаного в трикутник зі сторонами 8 м, 26 м, 30 м:

А 3 м

Б 3,3 м

В 4 м

Г $\frac{46}{11}$ м

Д 4,5 м

Е інша відповідь

7. Учень прочитав 86 % усієї книжки і йому залишилося ще прочитати 56 сторінок. Скільки сторінок у книжці?

А 800

Б 400

В 280

Г 600

Д інша відповідь

8. Розкладіть на множники многочлен $x^5 + x^3 + x^2 + 1$.

А $(x+1) \cdot (x^2 - x + 1) \cdot (x^2 + 1)$

Б $(x+1)^2 \cdot (x-1) \cdot (x^2 - x + 1)$

В $(x+1)^3 \cdot (x^2 - x + 1)$

Г $x^3 \cdot (x^2 + 1)$

Д $x^3 \cdot (x-1) \cdot (x+1)$

Е інша відповідь

9. Скласти рівняння дотичної до графіка функції у точці з абсцисою x_0 : $y = e^x + e^{-x}$, $x_0 = 0$.

А $y = 0$

Б $y = 1$

В $y = 2$

Г інша відповідь

10. Знайти екстремуми функції: $y = \frac{1}{2}x^2 - \frac{1}{5}x^5$.

А $y_{\max} = y(1) = \frac{3}{10}$; $y_{\min} = y(0) = 0$

Б $y_{\max} = y(0) = 0$; $y_{\min} = y(1) = \frac{3}{10}$

В $y_{\max} = y(1) = \frac{3}{10}$; $y_{\min} = y(1) = \frac{3}{10}$

Г інша відповідь

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності

1. Установіть відповідність між заданими функціями (1–4) та їхніми похідними (А–Д).

1 $y = 2 \cos 3x$

А $y' = -6 \sin 3x$

2 $y = 2 \sin 3x$

Б $y' = \frac{9}{\cos^2 3x}$

3 $y = 3 \operatorname{tg} 3x$

В $y' = 6 \sin 3x$

4 $y = 3 \operatorname{ctg} 3x$

Г $y' = 6 \cos 3x$

Д $y' = -\frac{9}{\sin^2 3x}$

2. Установіть відповідність між функціями, заданими формулами (1–4) та їхніми областями значень (А–Д).

1 $y = \lg(x - 2)$

А $(0; +\infty)$

2 $y = |\lg x| - 2$

Б $(-\infty; 0) \cup (0; +\infty)$

3 $y = 10^x$

В $(-\infty; +\infty)$

4 $y = 10^x - 2$

Г $[-2; +\infty)$

Д $(-2; +\infty)$

Рівень III. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

1. Розв'язати нерівність $3^{\sqrt{x}} + 3^{\sqrt{x}-1} - 3^{\sqrt{x}-2} < 11$.

2. Розв'язати рівняння $\operatorname{tg} x - 2 \operatorname{ctg} x + 1 = 0$.

3. Площа рівнобічної трапеції, описаної навколо кола, дорівнює 2 см^2 . Визначити довжину бічної сторони цієї трапеції, якщо відомо, що гострий кут при її основі дорівнює $\frac{\pi}{6}$.

4. У геометричній прогресії (y_n) : $y_1 = 3$, $y_n = 384$, $S_n = 765$. Знайдіть знаменник і кількість членів цієї прогресії.

5. ФІЗИКА

5.1. Характеристика тесту з фізики

Підсумкова атестація (випускний екзамен) з фізики проводиться з метою перевірки рівня знань і вмінь слухачів підготовчих курсів відповідно до навчального плану та робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «Фізика».

Зміст тесту підсумкової атестації (випускного екзамену) визначається навчальною робочою програмою з фізики для слухачів підготовчих курсів і містить наступні розділи: «Механіка», «Молекулярна фізика і термодинаміка», «Електродинаміка», «Коливання і хвилі. Оптика», «Квантова фізика. Елементи теорії відносності».

Форма проведення – тестування. Загальна кількість завдань тесту – 16. На виконання тесту відведено 180 хвилин. Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати – 60. Тест складається із завдань трьох рівнів.

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

До кожного із 12 завдань пропонується чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо слухач вибрав та позначив правильну відповідь буквою в таблиці:

№ завдання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Всього
Відповідь													
Бали													

За правильне виконання завдання слухач отримує 3 тестових бали. Всього – 36 балів.

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності

До кожного із 2 завдань у двох колонках подано інформацію, яку позначено цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконуючи завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами і буквами (утворити логічні пари) та результат записати в таблицю:

№ з/п	1	2	3	4	Всього
Відповідь	В	А	Д	Б	
Бали					

За правильне (частково правильне) виконання завдань можна отримати 1, 2, 3 або 4 бали. Всього – 8 балів.

Рівень III. Завдання відкритої форми

Кожне із 2 завдань вимагає достатньо повне й строге обґрунтування ходу розв'язку задачі. У результаті виконання завдання потрібно отримати числовий результат відповідно до вимог задачі. За правильне (частково правильне) виконання завдання можна отримати від 1 до 8 балів. Всього – 16 балів.

Під час роботи слухачі можуть користуватися калькулятором, лінійкою, олівцем, циркульом.

Зразок завдань та відповідей.

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Як зміниться сила гравітаційної взаємодії між двома матеріальними точками, якщо відстань між ними збільшити в 2 рази?

- А збільшиться в 4 рази
- Б зменшиться в 4 рази
- В зменшиться в 2 рази
- Г збільшиться в 2 рази

2. У стані 1 температура ідеального газу становить 400 К (рис. 1). Визначте температуру газу у стані 2.

- А 100 К
- Б 150 К
- В 200 К
- Г 400 К

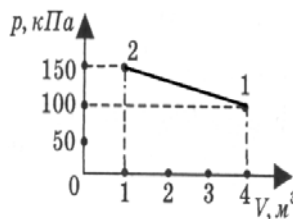

Рис. 1

3. Знайти напругу на затискачах елемента, ЕРС якого 2 В і внутрішній опір 0,8 Ом, який замкнений провідником опором 4,2 Ом.

- А 60,83 В
- Б 26,74 В
- В 10,26 В
- Г 1,68 В

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності

13. Установіть відповідність між графіками руху (рис. 2) та рівняннями руху.

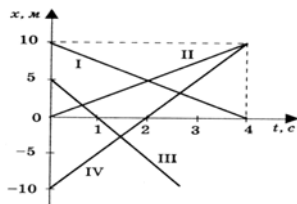

Рис. 2

1 I	А $x = 2,5t$
2 II	Б $x = -10 + 5t$
3 III	В $x = 10 - 2,5t$
4 IV	Г $x = 10 + 2,5t$
	Д $x = 5 - 5t$

14. Установіть відповідність між величиною та формулою для її розрахунку.

1 $F = BIl \sin \alpha$	А Ом
2 $Q = I^2 \cdot R \cdot t$	Б Ленц
3 $I = \frac{\varepsilon}{R + r}$	В Ампер
4 $F = qvB \sin \alpha$	Г Лоренц
	Д Джоуль

Рівень III. Завдання відкритої форми

15. Під час рівномірного руху трамвая по горизонтальній ділянці шляху двигуни розвивають силу тяги 3 кН. Сила струму, яка споживається двигуном, 100 А, ККД 80 %, напруга в мережі 550 В. Визначити швидкість руху трамвая.

16. Потрібно освітити відбитим сонячним світлом дно колодязя, коли світло падає під кутом 40° до вертикалі. Під яким кутом до горизонту треба розмістити плоске дзеркало?

Варіант 1

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Перші 5 с тіло рухалось рівномірно і прямолінійно зі швидкістю 4 м/с, а наступні 6 с – із прискоренням 2 м/с^2 , напрямленим так само, як і швидкість. Яке переміщення тіла за весь час руху?

А 20 м

Б 36 м

В 40 м

Г 80 м

2. Як залежить доцентрове прискорення різних точок на диску, що обертається, від відстані до осі обертання?

А як 1:2

Б далі від осі обертання воно більше

В не залежить

Г далі від осі обертання воно менше

3. У скільки разів збільшиться вага космонавта порівняно з його вагою на Землі під час вертикального піднімання космічного корабля з прискоренням $a=2g$?

А у 3 рази

Б у 4 рази

В у 2 рази

Г у $2mg$ рази

4. М'яч масою 0,4 кг, який рухається зі швидкістю 4 м/с, абсолютно пружно відбивається від стінки. Знайти імпульс сили, що діє на стінку.

А 1,6 Н

Б 4,8 Н

В 3,2 Н

Г $-2,4 \text{ Н}$

5. Середня квадратична швидкість молекул метану (CH_4) дорівнює 630 м/с. Яка температура метану? Відносні атомні маси: вуглецю – 12, водню – 1.

А 330 К

Б 275 К

В 427 К

Г 255 К

6. На яку висоту піднімається вода при температурі 20°C в скляній капілярній трубці, внутрішній діаметр якої 2 мм? Змочування вважати повним, коефіцієнт поверхневого натягу для води взяти 73 мН/м , густину води – 10^3 кг/м^3 .

А 15 мм

Б 45 мм

В 7,5 мм

Г 15 см

7. Вкажіть назву позитивно зарядженого електрода в електролітичній ванні:

А анод

Б аніон

В катод

Г катіон

8. По якій траєкторії рухатиметься електрон в однорідному магнітному полі та яка сила діє на нього ($\vec{v} \perp \vec{B}$)?

А по колу, сила Ампера

Б по прямій, сила Ампера

В по гвинтовій, сила Лоренца

Г по колу, сила Лоренца

9. Як зміниться частота коливань коливального контуру, якщо всередину котушки внести залізне осердя?

А зменшиться

Б збільшиться

В спочатку збільшиться, потім зменшиться

Г спочатку зменшиться, потім збільшиться

10. Воду освітити зеленим світлом із довжиною хвилі 500 нм. Якою буде довжина хвилі у воді, якщо показник заломлення води 1,33?

А 665 нм

Б 553 нм

В 413 нм

Г 380 нм

11. Червона межа зовнішнього фотоефекту 300 нм. Визначити роботу виходу електронів із металу.

А $-7,2 \cdot 10^{-19}$ Дж

Б $6,62 \cdot 10^{-19}$ Дж

В $5,2 \cdot 10^{-19}$ Дж

Г $4,27 \cdot 10^{-19}$ Дж

12. Скільки квантів різної енергії можуть випромінювати атоми водню, якщо їх електрони знаходяться на третій орбіті?

А 1

Б 2

В 3

Г 4

Рівень II. Завдання на встановлення правильної відповідності

13. Установіть відповідність фізичної величини та її математичного вираження.

1 Імпульс сили

А $m\vec{v}$

2 Механічна робота

Б $\frac{F}{s}$

3 Потужність

В $\vec{F} \cdot t$

4 Тиск

Г $Fs \cdot \cos a$

Д $\frac{A}{t}$

14. Установіть відповідність кута падіння α променя, що переходить з води ($n_v=1,3$) у повітря та кута заломлення β

1 30°

А 90°

2 $49,5^\circ$

Б не існує

3 60°

В 0°

4 0°

Г 60°

Д 41°

Рівень III. Завдання відкритої форми

15. Знайти прискорення тіла, яке зісковзує з похилої площини, якщо кут її нахилу $\alpha=30^\circ$, а коефіцієнт тертя між тілом і похилою площиною $\mu=0,3$.

16. Мідь опромінюється світлом з довжиною хвилі $\lambda = 400$ нм. Визначити, чи відбудеться фотоефект, якщо робота виходу електронів із міді $A = 4,47\text{eV}$.

Варіант 2

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Автомобіль та вантажівка гальмують на мокрому шосе з прискоренням 2 м/с^2 . У скільки разів відрізняються гальмівні шляхи автомобіля та вантажівки, якщо вони рухаються зі швидкостями 72 км/год та 36 км/год відповідно?

- А у 4 рази
- Б у 3 рази
- В у 2 рази
- Г у 0,5 рази

2. За 5 с тіло пройшло половину кола радіусом 50 см . Знайти середню швидкість переміщення.

- А $0,314\text{ м/с}$
- Б $0,2\text{ м/с}$
- В $0,1\text{ м/с}$
- Г $0,628\text{ м/с}$

3. Чому дорівнює прискорення вільного падіння над поверхнею Землі на висоті, що дорівнює її радіусу ($g = 10\text{ м/с}^2$)?

- А $0,1R_3\text{ м/с}^2$
- Б $10R_3\text{ м/с}^2$
- В 5 м/с^2
- Г $2,5\text{ м/с}^2$

4. Тіло масою 2 кг зіткнулося з нерухомим тілом масою 4 кг . Після непружного зіткнення обидва тіла стали рухатися зі швидкістю 6 м/с . З якою швидкістю рухалося перше тіло до зіткнення?

- А 1 м/с
- Б 6 м/с
- В 2 м/с
- Г 18 м/с

5. Тиск газу всередині циліндра об'ємом 10^{-2} м^3 дорівнює 150 Па. Чому буде дорівнювати тиск газу, якщо при сталій температурі об'єм газу збільшити до $1,5 \cdot 10^{-2} \text{ м}^3$.

А $2,25 \cdot 10^{-2} \text{ Па}$

Б 0,01 Па

В 10 Па

Г 100 Па

6. Під час адіабатичного процесу ідеальний газ здійснює роботу $4 \cdot 10^9 \text{ Дж}$. Чому дорівнює зміна внутрішньої енергії газу? Нагрівається чи охолоджується газ при цьому:

А $\Delta U = -4 \cdot 10^9 \text{ Дж}$, охолоджується

Б $\Delta U = -4 \cdot 10^9 \text{ Дж}$, нагрівається

В $\Delta U = 4 \cdot 10^9 \text{ Дж}$, нагрівається

Г $\Delta U = 4 \cdot 10^9 \text{ Дж}$, охолоджується

7. Вкажіть назву коефіцієнта пропорційності в першому законі Фарадея.

А хімічний еквівалент

Б стала Фарадея

В електрохімічний еквівалент

Г валентність

8. Які з частинок електронного пучка відхиляються на більший кут у тому самому магнітному полі – швидкі чи повільні?

А швидкі

Б повільні

В однаково

Г взагалі не відхиляються, рухаються по прямій

9. При максимальну значенні змінного струму в колі 30 А амперметр покаже значення сили струму:

А 15 А

Б 18 А

В 21 А

Г 24 А

10. Довжина хвилі жовтого світла натрію у вакуумі 590 нм, а у воді 437 нм. Який показник заломлення води для цього світла?

А 1,33

Б 1,35

В 1,30

Г 1,37

11. Який імпульс фотона частотою ν ?

А m_0c^2

Б mc^2

В $h\nu$

Г $\frac{h\nu}{c}$

12. У скільки разів кінетична енергія на 1 орбіті атома водню відрізняється від кінетичної енергії на 5 орбіті?

А у 25 разів

Б у 16 разів

В у 9 разів

Г у 4 рази

Рівень II. Завдання на встановлення правильної відповідності

13. Установіть відповідність фізичної величини та її математичного вираження.

1. ККД ідеального теплового двигуна

А $\frac{Q_2 - Q_1}{Q_1}$

2. ККД реального теплового двигуна

Б $\frac{T_2 - T_1}{T_1}$

3. внутрішня енергія ідеального одноатомного газу

В $p\Delta V$

4. робота в термодинаміці

Г $\frac{Q_1 - Q_2}{Q_1}$

Д $\frac{T_1 - T_2}{T_1}$

14. Встановіть відповідність між прізвищем ученого та його науковим доробком.

1 Ломоносов

2 Галілей

А теорія радіоактивності

Б основний закон електричного кола

- 3 Ом
4 Склодовська-Кюрі

- В закон взаємодії зарядів
Г закон збереження маси
Д закон вільного паріння

Рівень III. Завдання відкритої форми

15. Тіло, підвішене на ниті довжиною $l = 98 \text{ м}$, рівномірно обертається в горизонтальній площині. Визначити період обертання тіла, якщо при його обертанні нить відхиляється від вертикалі на кут $\alpha = 60^\circ$.
16. Світло від газорозрядної трубки, наповненої гелієм, нормально падає на дифракційну ґратку. На яку лінію в спектрі третього порядку накладається червона лінія гелія ($\lambda = 6,7 \cdot 10^{-5} \text{ м}$) спектра другого порядку?

6. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

6.1. Характеристика тесту з історії України

Підсумкова атестація (випускний екзамен) з історії України проводиться з метою перевірки рівня знань і вмінь слухачів відповідно до навчального плану для підготовчих курсів та робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «Історія України».

Форма проведення – тестування. Зміст тесту визначається робочою навчальною програмою з історії України для слухачів підготовчих курсів. Підсумкова атестація (випускний екзамен) включає наступні теми навчальної програми з дисципліни історія України: «Стародавня історія України», «Середньовічна історія України. Виникнення та розвиток Київської Русі», «Київська держава наприкінці X – у першій пол. XIII ст.», «Галицько-Волинська держава. Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави в IX – XIV ст.», «Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав у другій пол. XIV – середині XVI ст.», «Нова історія України. Українські землі у другій пол. XVI ст. Українські землі у першій пол. XVII ст.», «Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Формування української державності», «Національно-

визвольна війна українського народу середини XVII ст. Формування української державності», «Українські землі у 60 – 80-ті рр. XVII ст.», «Українські землі наприкінці XVII – у першій пол. XVIII ст. Українські землі у другій пол. XVIII ст.», «Формування модерної української нації. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – першій пол. XIX ст.», «Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – першій пол. XIX ст.», «Модернізація українського суспільства в середині–другій пол. XIX ст.», «Національна ідея. Українофільський культурницький і політичний етапи визвольного руху. Суспільно-політичний рух в Україні у другій пол. XIX ст.», «Культура України у XIX ст.», «Україна на поч. XX ст.», «Україна у роки Першої світової війни», «Українська революція (1917 – 1918рр.)», «Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918 – 1921 рр.)», «УРСР в умовах нової економічної політики (1921 – 1928 рр.)», «Закріплення радянської влади в Україні (1929–1939рр.)», «Західноукраїнські землі у 1921 - 1938 рр.», «Україна в роки Другої світової війни (1941 – 1945 рр.)», «Післявоєнна відбудова та розвиток України (1945 – 1955 рр.)», «Україна в умовах десталінізації (1956 – 1964 рр.)», «Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – 1985 рр.)», «Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України (1985 – 1991 рр.)», «Незалежна Україна на зламі XX–XXI ст.».

Загальна кількість завдань тесту – 48. На виконання тесту відведено 120 хвилин. Тест оцінюється в 60 балів. Тест складається із завдань чотирьох рівнів.

Рівень I. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№№ 1–39)*

До кожного із завдань пропонується чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо обрана правильна відповідь. Кожне завдання оцінюється в 1 бал. Всього – 39 балів.

Рівень II. *Завдання на встановлення відповідності (№№ 40–42)*

До кожного завдання подано інформацію, яку позначено цифрами (ліворуч) та буквами (праворуч). Виконуючи завдання,

необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами і буквами (утворити логічні пари). Кожна правильно встановлена відповідність у завданні оцінюється окремо – 0,5 бала. Всього за один тест – 2 бали.

Рівень III. *Завдання на встановлення правильної послідовності (№№ 43–45)*

До кожного завдання подано перелік подій, позначених буквами, які потрібно розташувати у правильній послідовності. Якщо вказано правильну послідовність подій, завдання оцінюється в 2 бали. Якщо правильно вказано першу і останню подію, завдання оцінюється в 1 бал. Якщо правильно вказано або першу, або останню подію, то завдання оцінюється в 0,5 бала.

Рівень IV. *Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіанти (№№ 46-48)*

До кожного завдання пропонується 7 варіантів відповідей, серед яких лише три правильні. Кожний варіант відповіді у завданні оцінюється окремо, правильна відповідь – 1 бал. Всього за один тест – 3 бали.

Зразок завдань та відповідей.

Рівень I. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№№ 1–39)*

Виберіть один правильний варіант.

5. Утвердженню Київської Русі як могутньої держави сприяло

А завершення формування території

Б запровадження християнства як державної релігії

В проведення податкової реформи

Г розгром Хозарського каганату

Зразок відповіді. 5. – Б

27. Визначення державного статусу Української Народної Республіки у Третьому Універсалі Української Центральної Ради мало наслідком

А прив'язання України до старого імперського центру в його новій, більшовицькій упаковці

Б визнання Української Народної Республіки Німеччиною та її союзниками

В проголошення незалежності Української Народної Республіки

Г вихід України з війни

Зразок відповіді. 27. – А

Рівень II. *Завдання на встановлення відповідності (№№ 40–42)*

До кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний, на Вашу думку, позначений буквою.

33. Встановіть відповідність між датами та подіями.

1 1764 р. **А** закріпачення селян Лівобережної Гетьманщини та Слобожанщини

2 1768 р. **Б** ухвалення Конституції Пилипа Орлика

3 1775 р. **В** Коліївщина

4 1783 р. **Г** остаточна ліквідація царським урядом Запорозької Січі

Д остаточна ліквідація гетьманства

Зразок відповіді. 33. 1 – Д, 2 – В, 3 – Г, 4 – А.

Рівень III. *Завдання на встановлення правильної послідовності (№№ 43–45)*

Розташуйте події у хронологічній послідовності.

45. Встановіть послідовність включення до складу Української РСР вказаних історико- географічних регіонів.

А Закарпаття

Б Східна Галичина

В Крим

Г Північна Буковина

Зразок відповіді. 45. Б, Г, А, В.

Рівень IV. *Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіанти (№№ 46–48)*

Виберіть три правильні відповіді із запропонованих.

47. Визначте складові політики «воєнного комунізму», здійснюваної в Україні в 1919–1921 рр.

1 викуп державою поміщицьких земель і передання їх селянам

2 націоналізація промисловості, що охопила всі сфери виробництва

3 об'єднання всіх селянських господарств у колгоспи

- 4 розгортання мережі виробничо-збутових кооперативів
5 запровадження продрозверстки на сільськогосподарську продукцію
6 заборона торгівлі та згортання товарно-грошового обігу
7 запровадження продовольчого податку на сільськогосподарську продукцію
- Зразок відповіді. 47. 2, 5, 6.*

Варіант 1

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Вкажіть, коли з'явилися пралюди на території України:
А близько 2 млн. років тому
Б близько 1 млн. років тому
В близько 500 тис. років тому
Г близько 100 тис. років тому
2. Визначте спосіб утвердження Рюриковичів у Києві:
А укладення мирної угоди
Б завоювання
В запрошення киянами
Г династійний переворот
3. Магдебурзьке право регулювало відносини у
А братствах
Б воєводствах
В містах
Г монастирях
4. Виникнення самостійних політичних центрів на Русі в XII – на початку XIII ст. було наслідком
А монгольської навали
Б політичної роздробленості
В розпаду тріумвірату Ярославичів
Г господарського занепаду Києва
5. Вкажіть назву міста, де у 1385 р. була укладена польсько-литовська унія:
А Брест
Б Люблін
В Крево

Г Вільно

6. Галицьку православну митрополію було створено за ініціативи князя

А Ярослава Мудрого

Б Данила Галицького

В Лева Даниловича

Г Юрія I Львовича

7. Вкажіть назву міста, де відбулась описана подія: «У 1616 році під командуванням П. Конашевича-Сагайдачного здобули найбільший невільничий ринок у Криму, визволили тисячі бранців»:

А Кафа

Б Хаджібей

В Інкерман

Г Бахчисарай

8. Вкажіть рішення, ухвалене Берестейським уніатським собором:

А залишити існуюче становище

Б перейти в католицтво

В приєднатися до Московського патріархату

Г утворити греко-католицьку церкву

9. Вкажіть, хто очолив перший велике козацько-селянське повстання в кінці XVI ст.:

А Северин Наливайко

Б Криштоф Косинський

В Іван Сулима

Г Дмитро Гуня

10. Формування козацької старшини на Запорозькій Січі в XVI – на початку XVII ст. відбувалося шляхом

А призначення гетьманом

Б бойового галасу

В займанщини

Г виборів

11. Прочитайте уривок з історичного джерела та дайте відповідь на запитання.

«Найдорожчому во Христі сину нашому Сигізмунду III, славному королю Польщі, папа Климентій VIII посилає привіт.

Думаю, що не треба пояснювати, як близько ми беремо до серця спасіння руського народу. Зважаючи на важливість справи і нашу пастирську турботу, ми доручаємо справу твоїй величності і посилаємо наше апостольське благословення».

Яку справу доручив Папа Римський польському королю?

- А придушити повстання під проводом Б. Хмельницького
- Б організувати хрестовий похід проти Османської імперії
- В сприяти діяльності православних церковних братств
- Г укласти унію між католицькою і православною церквами

12. Вкажіть, під час якої битви зрада кримського хана мала катастрофічні наслідки для козацького війська:

- А Корсунська битва
- Б битва під Берестечком
- В битва під Батогом
- Г битва під Пилявцями

13. Вкажіть назву договору, який узаконив поділ України на Лівобережну і Правобережну між Московією і Польщею:

- А Березневі статті 1654 р.
- Б Андрусівське перемир'я 1667 р.
- В Переяславські статті 1569 р.
- Г Слободищенський трактат 1660 р.

14. Вкажіть, коли була ухвалена Конституція Пилипа Орлика:

- А 1708 р.
- Б 1709 р.
- В 1710 р.
- Г 1711 р.

15. Вкажіть регіони, в якій повстання гайдамаків 1768 року набуло найбільшого розмаху:

- А Галичина і Волинь
- Б Київщина і Полтавщина
- В Київщина і Брацлавщина
- Г Запорозжя і Харківщина

16. Вкажіть, який орган правив Гетьманщиною з 1764 року:

- А правління гетьманського уряду
- Б Друга Малоросійська колегія
- В рада при кошовому отаманові

- Г старшинська рада
17. У володіннях якої держави розташовувалася Задунайська Січ?
- А Російської імперії
 - Б Австрійської імперії
 - В Османської імперії
 - Г Кримського ханства
18. Правобережна Україна включена до складу Російської імперії в результаті:
- А Північної війни Росії зі Швецією
 - Б війни Росії з Річчю Посполитою
 - В розділів Речі Посполитої
 - Г мирних договорів
19. Які міста були центрами театрального життя в першій половині ХІХ століття, де започатковувався національний український професіональний театр:
- А Київ та Одеса
 - Б Харків та Київ
 - В Одеса та Львів
 - Г Полтава та Харків
20. Яка організація в ході революції 1848–1849 рр. у Австрійській імперії домагалася поділу Галичини на дві частини: східну – українську та західну – польську?
- А Головна руська рада
 - Б Руська трійця
 - В Руський собор
 - Г Центральна рада народова
21. Вкажіть назву першої української газети, що вийшла в 1848 році у Львові:
- А «Зоря Галицька»
 - Б «Істина Галицька»
 - В «Правда Галицька»
 - Г «Свобода Галицька»
22. Вкажіть одну з особливостей селянської реформи в Наддніпрянській Україні:
- А найбільші земельні наділи отримали селяни Лівобережжя

Б на Правобережжі отримані селянами землі були більшими, ніж на Лівобережжі

В землю було передано у власність селянським общинам

Г сума викупу визначалась ринковою ціною на землю

23. У якому році у Львові створено перший осередок товариства «Просвіта»?

А 1849 р.

Б 1868 р.

В 1875 р.

Г 1892 р.

24. Під час правління якого російського імператора запроваджено такі заборони:

«Не допускати ввозу в межі імперії... яких би то не було книг і брошур, що видаються за кордоном на малоросійському наріччі. Друкування і видавання в Імперії оригінальних творів і перекладів на тому ж наріччі заборонити, за винятком історичних документів...»?

А Олександра II

Б Миколи I

В Олександра III

Г Миколи II

25. Легіон Українських січових стрільців – це військова частина, створена за ініціативи:

А Союзу визволення України у складі німецької армії, що діяла проти румунської армії в 1914 – 1916 рр.

Б Головної української ради у складі австрійської армії, що діяла проти російської армії в 1914 – 1918 рр.

В Карпато-руського визвольного комітету в складі російської армії, що діяла проти австрійської армії в 1915 – 1917 рр.

Г Товариства українських поступовців, що діяла як проти російської, так і проти німецької армій у 1916 – 1918 рр.

26. До якого періоду Української революції належать цитовані документи?

1. «Після довгих ... сумнівів Генеральний Секретаріат прийшов до тієї думки, щоб крайова власть стала фактичною, під нею

повинна бути міцна підвалина, і такою підвалиною може бути тільки проголошення Української Народної Республіки...»

2. «Ми відчули, що нам, українській демократії, у спину хтось ніж: готує... більшовики концентрують своє військо для розбиття УНР. ...На ультиматум я дивлюсь як на потопання наших прав...»

А листопад – грудень 1917 р.

Б грудень 1917 – січень 1918 р

В січень – лютий 1918 р.

Г лютий – березень 1918 р.

27. Прочитайте уривок з історичного джерела та дайте відповідь на запитання.

«Допомагаючи українському урядові в його боротьбі з насильниками та грабіжниками, ці війська [що вступили на територію України] не мають ніяких ворожих нам намірів, оскільки Німеччина та Австро-Угорщина також: мають велику потребу, щоб на Україні настав добрий лад і спокійна праця трудячого люду...». Яку «велику потребу» в Україні мали вказані вище країни?

А створити міцний, дієвий бар'єр проти проникнення більшовизму в Європу

Б включити молоду, незміцнілу державу Україну до складу Четверного союзу

В використати людські ресурси, щоб компенсувати власні людські втрати у війні

Г забезпечити продовольчими й сировинними ресурсами власні виснажені економіки

28. У якому році Українська СРР стала складовою СРСР?

А 1919 р.

Б 1920 р.

В 1921 р.

Г 1922 р.

29. Однією з причин упровадження в Україні НЕПу, як нової моделі господарювання, було...

А продовження бойових дій, що ускладнювали відбудову народного господарства

Б невдоволення селянства продрозкладкою, що виливалося в збройні виступи проти влади

В здійснення республікою дипломатичного прориву й виходу з дипломатичної ізоляції

Г піднесення європейського та світового революційного руху, здійснення світової революції

30. Стосовно якого політичного курсу було прийнято цитовану нижче резолюцію?

«Розмови про переваги російської культури і висування положення про неминучість перемоги більш високої російської культури над культурами більш відсталих народів – українського, азербайджанського та ін. – є не що інше, як спроба закріпити панування великоросійської національності. Рішуче борючись проти пережитків російського шовінізму, партія мусить водночас боротися і проти українського шовінізму».

А коренізації

Б колективізації

В індустріалізації

Г культурної революції

31. Який перелік назв і термінів стосується суспільного життя України 1930-х рр.?

А лікнеп, непман, «Плуг»

Б «Інтегральний націоналізм», русофільство, румунізація

В соціалістичний реалізм, Великий терор, «стаханівський рух»

Г Українська академія наук, Українська автокефальна православна церква, «Молодий театр» Леся Курбаса

32. Який висновок можна зробити, аналізуючи цитований документ?

«Кампанія щодо виселення куркулів і їхніх родин проводиться передусім у таких регіонах СРСР: з України – 30000 – 35000 родин; з Білорусії – 6000 – 7000 родин; з Середньоволзького краю – 8000 – 10000 родин; з Уралу – 10000 – 15000 родин».

А активний опір, який чинило селянство колективізації, спонукав радянську владу здійснювати репресивні заходи

Б нестача вільних сільськогосподарських земель спричинила масове переселення селян у малозаселені регіони СРСР

В наявність цілих земель спонукала радянський уряд залучати до їх освоєння найбільш активних селян

Г відведення земель під новобудови перших п'ятирічок, спонукало владу до масового переселення селян

33. Коли було підписано цитований нижче документ?

«...При підписанні договору між Німеччиною та Союзом Радянських Соціалістичних республік... уповноважені обох сторін обговорили у суворо конфіденційному порядку питання про розмежування сфер обопільних інтересів у Центрально-Східній Європі...».

А 23 серпня 1939 р.

Б 1 вересня 1939 р.

В 17 вересня 1939 р.

Г 22 червня 1941 р.

34. Яка подія спонукала до ухвалення цитованого документа?

«1. Карпатська Україна є незалежна Держава. 2. Назва Держави є: Карпатська Україна. 3. Карпатська Україна є республіка на чолі з президентом, вибраним Сеймом Карпатської України. 4. Державною мовою Карпатської України є українська мова. 5. Барвами державного прапора Карпатської України є синя і жовта...»

А розчленування та ліквідація Чехо-Словаччини

Б початок Другої світової війни

В напад Німеччини на Радянський Союз

Г «визвольний похід» Червоної армії в Західну Україну

35. Спільною метою всіх течій руху Опору в Україні в роки Другої світової війни було

А відновлення радянської влади

Б здобуття незалежності Україною

В відновлення Української Народної Республіки

Г вигнання нацистських окупантів із території України

36. Які події Великої Вітчизняної війни відбулися в 1943 р.?

А остаточна окупація території України військами Німеччини та її союзників

Б проведення радянськими військами Кримської наступальної операції

В визволення Києва

Г створення Українського штабу партизанського руху
37. У чому полягала особливість відбудови народного господарства Української РСР після Другої світової війни?

- А надання переваги розвитку галузям промисловості групи «Б»
- Б висока врожайність зернових культур за останні двадцять років
- В здійснювалася на основі чіткого виконання п'ятирічного плану
- Г отримання фінансової допомоги за «планом Маршалла»

38. Практика «політичної реабілітації» вперше увійшла в життя радянського суспільства в період

- А «відбудови»
- Б «відлиги»
- В «застою»
- Г «перебудови»

39. Витяг з якого документа подано нижче?

«Українська РСР забезпечує верховенство Конституції та законів Республіки на своїй території. Українська РСР самостійно визначає свій економічний статус і закріплює його в законах... Українська РСР має право на власні Збройні Сили...»

- А Декларація про державний суверенітет України
- Б Акт проголошення незалежності України
- В Декларація прав національностей України
- Г Закон «Про економічну самостійність Української РСР»

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності

40. Підберіть правильні визначення до вказаних понять.

1 бортництво	А колектив кровноспоріднених родичів, який складався з парних сімей
2 етнос	Б об'єднання кількох споріднених родів
3 рід	В період в історії первісного суспільства, який характеризується панівним становищем жінки в суспільстві
4 матріархат	Г збирання меду диких бджіл
Д спільнота людей, для якої характерна спорідненість території, мови, культури

41. Установіть відповідність між назвами творів давньоруської літератури та уривками з них.

1 «Повість минулих літ»	А «Був дехто з Києва, який постригся під іменем Агапіта... цей Агапіт... допомагав хворим. І коли хто з братії хворів... то оздоровлювався молитвою його. І через те прозваний він був Лікарем, бо дарував йому Господь дар зцілення...»
2 «Києво-Печерський патерик»	Б «...Паче всього – убогих не забувайте, годуйте й подавайте сироті ...гордості не майте в серці і в умі. Старих шануй, як отця, а молодих – як братів. Лжі бережися, і п'янства, і блуду, бо в сьому душа погибає і тіло...»
3 «Повчання дітям» Володимира Мономаха	В «Данило вийшов з військом із Холма та на третій день став у Галичі. ...вийшов у свій город... та прийняв стіл батька, та проголосив перемогу, заткнувши свою хоругву на Німецьких воротах...»
4 «Слово о полку Ігоревім»	Г «Коли ж поляни жили осібно і володіли родами своїми... – то було між них три брати: одному ім'я Кий, а другому – Щек, а третьому – Хорив, і сестра їх – Либідь. ...Зробили вони городок і на честь брата їх найстаршого назвали його Києвом...»
Д «Галицький Осмомисле Ярослав! Високо сидиш ти на своїм золотокованім столі, підпер гори угорські своїми залізними полками... Стрілай, господарю, Кончака, раба поганого, за землю Руську, за рани Ігореві, смілого Святославича!»

42. Установіть відповідність між визначеннями та поняттями, що характеризують соціально-економічне життя УСРР в 1920–1930-х рр.

1 об'єднання селянських господарств у великі підприємства примусового усупільнення землі, реманенту та худоби	А «госпрозрахунок»

2 створення великого машинного виробництва в усіх галузях господарства, насамперед у промисловості **Б** «індустріалізація»

3 тверда норма обсягів натурального відрахування державі частки продукції, виробленої селянськими господарствами **В** «денаціоналізація»

4 форма господарювання в державних підприємствах на основі фінансової самостійності в умовах збереження централізованого керівництва **Г** «продподаток»

Д «колективізація»

Рівень III. *Завдання на встановлення правильної послідовності*

43. Установіть послідовність подій 50–80-х рр. XVII ст.

А Чигиринські походи турецько-татарського війська

Б ухвалення Гадяцьких пунктів

В проголошення П. Дорошенка гетьманом усієї України

Г укладення Бахчисарайського мирного договору

44. Установіть послідовність явищ, притаманних історичному розвитку України.

А виникнення фабрик

Б заснування мануфактур

В створення монополій

Г виникнення ремесла

45. Установіть послідовність подій суспільно-культурного життя, що відображені в цитованих документах.

А «...Репресії показали, що в дискусії з українськими «дисидентами» влада не знайшла більш переконливих аргументів, ніж застосування сили, а умови в таборах переконали мене у тім, що простір застосування цієї сили не знає кінця...»

Б «Комуністи у своїх виступах піддали критиці новий роман О. Гончара «Собор». Висловлюючи жаль, що зрілий майстер художнього слова як у кривому дзеркалі показав працю, побут, духовний світ металургів і колгоспників Подніпров'я...»

В «Зворотною стороною буржуазного націоналізму є безрідний космополітизм, який проявляється в плазуванні та низькопоклонстві перед іноземщиною. Безрідний космополітизм є зброєю в боротьбі проти соціалізму...»

Г «Низька технічна оснащеність наукових лабораторій, різке зниження життєвого рівня і соціальна незахищеність призвели до масового виїзду багатьох вчених за кордон, переходу їх до комерційних структур...»

Рівень IV. *Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів*

46. Укажіть риси, властиві розвиткові Київської Русі кінця X – середини XI ст.:

- 1 завершення формування території держави
- 2 вихід держави на міжнародну арену, початок її дипломатичної діяльності
- 3 перенесення уваги влади з проблеми завоювання земель на їх освоєння та утримання
- 4 неконсолідованість території держави, постійний місцевий племінний сепаратизм
- 5 зміцнення вотчинної форми феодального землеволодіння;
- 6 поява писаного кодифікованого права
- 7 зосередження уваги та сил держави переважно на зовнішній політиці

47. Укажіть форми протесту селян Наддніпрянської України проти соціального гноблення в першій половині XIX ст.

- 1 демонстрації
- 2 звернення до парламенту
- 3 підпали поміщицьких маєтків
- 4 політичний терор
- 5 відмова відбувати панщину
- 6 утечі з маєтків
- 7 вбивства

48. Які поняття та терміни потрібно використовувати, характеризуючи процес радянзації західних областей України в період післявоєнної відбудови (1945 – початок 1950-х рр.)?

- 1 «культурна революція»

- 2 «колективізація»
- 3 «десталінізація»
- 4 «депортація»
- 5 «Голокост»
- 6 план «Ост»
- 7 індустріалізація

Варіант 2

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Вкажіть ознаку трипільської культури:
 - А перехід до кочового скотарства
 - Б винайдення заліза
 - В будування великих поселень–протоміст
 - Г поклоніння богу вогню – Сварогу
2. Основними заняттями первісної людини були:
 - А землеробство, полювання, рибальство
 - Б збиральництво, скотарство, полювання
 - В землеробство, скотарство, ремесла
 - Г збиральництво, полювання, рибальство
3. «...[Вони], як ударна сила князівських військ Русі, не тільки принесли з собою високу для тих часів систему організації, навчання й озброєння армії, а и зробили вагомий внесок у формування й зміцнення державних інституцій Русі» – це оцінка істориками ролі
 - А варягів
 - Б печенігів
 - В половців
 - Г хозар
4. Вкажіть, яку землю найперше Ольга підпорядкувала Києву:
 - А Новгородську
 - Б Древлянську
 - В Сіверянську
 - Г Волинську
5. Яке князівство в першій половині XIII ст. стало центром об'єднання земель Південно-Західної Русі?
 - А Чернігівське

- Б Волинське
В Київське
Г Переяславське
6. Позначте ім'я князя, що князував у Києві від 1363 р.:
- А Володимир Ольгердович
Б Казимир III
В Любарт
Г Ольгерд Гедимінович
7. Одне з рішень Люблінського сейму 1569 р. – це
- А запровадження єдиного сейму та єдиної грошової одиниці в межах нової держави – Речі Посполитої
Б збереження в новоутвореній Речі Посполитій Київського та Волинського удільних князівств
В ліквідація Великого князівства Литовського шляхом його включення до складу Польського королівства
Г визнання владою Речі Посполитої догмату про сходження Духа Святого не тільки від Бога-Отця, а й від Бога-Сина
8. Берестейську церковну унію укладено
- А 1556 р.
Б 1574 р.
В 1569 р.
Г 1596 р.
9. Географічні назви Базавлук, Микитин Ріг, Чортмлик, Олешки пов'язані з місцями
- А розташування Запорозьких Січей
Б головних битв під час козацьких війн кінця XVI ст.
В розташування турецьких фортець, зруйнованих козаками.
Г основних битв часів козацько-селянських повстань 20 – 30-х рр. XVII ст.
10. Вкажіть, хто з гетьманів очолював козацьке військо під час Хотинської битви 1621 р.:
- А Д. Вишневецький
Б П. Конашевич-Сагайдачний
В К. Косинський
Г С. Наливайко

11. Яка подія суттєво вплинула на активізацію українського національно-культурного руху кінця XVI – початку XVII ст.?

- А укладення Люблінської унії
- Б утворення реєстрового козацтва
- В завершення Хотинської війни
- Г укладення Берестейської унії

12. Позначте назву міста, у якому в 1576 – 1578 р. була створена вища школа і яке стало центром українського культурно-освітнього життя:

- А Крем'янець
- Б Луцьк
- В Острог
- Г Львів

13. Визначте, які наслідки мала «Ординація війська Запорозького реєстрового (1638 р.)» для українського козацтва:

- А зменшила кількість реєстрового козацтва
- Б збільшила кількість реєстрового козацтва
- В розширила права та привілеї козацтва
- Г узаконила існування нереєстрового козацтва

14. Визначте, яка подія змусила Б. Хмельницького зайнятися утвердженням союзу зі Швецією, Трансильванією, Молдовою проти Польщі та Криму:

- А Віленське перемир'я між Росією та Польщею
- Б Андрусівське перемир'я між Росією та Польщею
- В «Вічний мир» між Росією та Польщею
- Г угода між ханом і польським королем про припинення воєнних дій під час битви під Жванцем

15. Вкажіть термін гетьманування Івана Мазепи:

- А 23 р.
- Б 21 р.
- В 18 р.
- Г 11 р.

16. Вкажіть одну з причин пошуку гетьманом Іваном Мазепою нових союзників:

- А схильність Петра I до жорстокого централізму, обмеження політичних прав України

- Б** наміри гетьмана підпорядкувати Україну Речі Посполитій
В спроби залучення іноземного капіталу
Г потреба збагачення гетьманської казни
17. У 1734 р. царський уряд дозволив козакам заснувати Нову Січ на р. Підпільна, тому що прагнув... .
А мати додатковий важіль впливу на Річ Посполиту
Б залучити козаків до придушення селянських виступів
В використати козаків у новій російсько-турецькій війні
Г налагодити союзницькі стосунки із Кримським ханством
18. Вкажіть, хто з українських історичних діячів сказав про себе – «Світ ловив мене, та не спіймав»:
А О. Рігельман
Б Г. Кониський
В Д. Бортнянський
Г Г. Сковорода
19. Вкажіть, хто був останнім кошовим отаманом запорозьких козаків:
А І. Сірко
Б К. Гордієнко
В П. Калнишевський
Г А. Головатий
20. Про яке місто йдеться в уривку з історичного джерела?
«Цар прагнув помститися Мазепі і наказав Меншикову негайно зруйнувати його столицю. Меншиков напав на неї та здобув її...»
А Батурин
Б Глухів
В Київ
Г Чигирин
21. Вкажіть, яке з українських міст Російської імперії мало статус вільного порту:
А Херсон
Б Одеса
В Катеринослав
Г Миколаїв
22. Вкажіть, хто був автором першого історичного роману в новій українській літературі:

- А М. Костомаров
- Б П. Куліш
- В Г. Квітка-Основ'яненко
- Г І. Срезневський

23. Український національно-визвольний рух у Наддніпрянській Україні 1860–1880-х рр. був спрямований на

А об'єднання українського, польського та російського рухів в єдиний визвольний рух

Б перехід до легальної політичної боротьби за відродження української державності

В організацію видавничої справи, відкриття недільних шкіл, бібліотек

Г створення підпільних терористичних організацій

24. Вкажіть назву політичної організації галицької інтелігенції, твореної під час революції 1848 року:

А Головна Руська Рада

Б Галицька Рада

В Українська Центральна Рада

Г Центральна Рада Народова

25. Вкажіть назву селянського руху в другій половині 50-х років XIX століття:

А «У Таврію за волею»

Б «На Дон за волею»

В «На Донбас за волею»

Г «У Крим за волею»

26. У XIX – на початку XX ст. розвиток машинної індустрії пройшов такі стадії розвитку: *промисловий переворот – індустріалізація – монополізація*. Реформи 60 – 70-х рр XIX ст. на Наддніпрянській Україні сприяли

А початку промислового перевороту

Б завершенню промислового перевороту та розгортанню індустріалізації

В завершенню індустріалізації та початку монополізації

Г завершенню монополізації.

27. Про кого з історичних діячів йдеться:

«Співзасновник Української національно-демократичної партії (УНДП), згодом її голова. Обирався послом до австрійського

парламенту та галицького крайового сейму. У роки Першої світової війни очолював Головну українську раду, а згодом Загальну українську раду. Після проголошення ЗУНР став головою її першого уряду»?

А А.Шептицького

Б К. Левицького

В О. Бобринського

Г К. Трильовського

28. Яку політику більшовиків С. Петлюра характеризував таким чином:

«...У цьому напрямку нинішньої політики більшовиків я вбачаю чергову їхню поступку стихійній силі українського національного руху, а водночас логічно послідовний і політичний захід з метою оволодіння силою цього руху й зміцнення своїх позицій в Україні...»?

А «воєнний комунізм»

Б неп

В коренізацію

Г колективізацію

29. Зростання обсягів промислового виробництва в Україні в період НЕПу було забезпечено завдяки

А скасуванню заборон на приватне підприємство, упровадженню оренди, економічних методів господарювання

Б залученню значних іноземних інвестицій, розширенню сфери товарно-грошових відносин, централізації управління

В зниженню цін як на промислові товари для селянства, так і на сільськогосподарську продукцію для робітників

Г проведенню націоналізації підприємств промисловості, транспорту, уведенню загальної трудової повинності

30. У роки нової економічної політики у сфері трудових відносин

А упроваджувалося прикріплення робітників до підприємств

Б здійснювалася примусова трудова мобілізація

В застосовувався вільний найм робочої сили

Г масово створювалися трудові армії та трудові табори

31. ВАПЛІТЕ – це

А об'єднання письменників і літераторів України в 1920-х рр.

Б спілка українських фото- й кінорежисерів при Київській кінофабриці

В творчий союз українських художників-авангардистів 1920–1930-х рр.

Г мистецьке угруповання театральних діячів України, послідовників Леся Курбаса

32. Унаслідок територіальних змін у Східній Європі впродовж 1939–1940 рр.

А більшість українських земель увійшла до складу СРСР, Закарпаття залишилося у складі Угорщини

Б вперше в новітній історії всі українські землі було об'єднано в одній державі – Українській РСР

В більшість українських земель увійшла до складу СРСР, лише Північна Буковина залишилася у складі Румунії

Г поряд із Українською РСР створено нові республіки – Закарпатську Україну та Галицьку Соціалістичну Радянську Республіку

33. Напередодні нападу на СРСР А. Гітлер заявив:

«Що стосується війни на Сході, то, звичайно, вона буде сувора. Але ні на мить не сумніваюсь в успіху. Передусім я сподіваюсь, що ми зможемо надовго забезпечити собі базу продовольства в Україні. Вона постачатиме ресурси, які нам будуть потрібні...». У якому стратегічному плані було конкретизовано такі заяви нацистського лідера?

А «Барбаросса»

Б «Ост»

В «Цитадель»

Г «Вісла»

34. У результаті успішного проведення в 1944 р. радянськими військами Корсунь-Шевченківської наступальної операції

А створено сприятливі умови для звільнення Правобережної України

Б звільнено територію УРСР у її довоєнних кордонах

В визволено Північне Причорномор'я та Крим

Г визволено Лівобережну Україну

35. Відмінність процесу радянзації західних областей України (1944 – 1950-ті рр.) від процесу радянської модернізації України (1929 – 1938 рр.) полягала в здійсненні

А колективізації сільського господарства

Б відбудови народного господарства

В індустріалізації промисловості

Г культурної революції

36. Яка галузь домінувала за рівнем капіталовкладень у народне господарство Української РСР у роки післявоєнної відбудови?

А легка промисловість

Б харчова промисловість

В сільське господарство

Г важка промисловість

37. Запровадження в 1957 р. в Українській РСР системи раднаргоспів призвело до

А передання підприємств республіки в союзне підпорядкування

Б стрімкого розвитку підприємств воєнно-промислового комплексу

В підпорядкування більшості підприємств Раді міністрів республіки

Г відновлення командно-адміністративної системи управління

38. *«...Ліквідувати Українську Раду народного господарства. Визнати за необхідне ліквідувати Ради народного господарства економічних районів УРСР»* – це рішення засвідчило

А згорання хрущовських реформ

Б реалізацію державного суверенітету республіки

В скорочення масштабів сталінських репресій

Г поглиблення політики «перебудови»

39. Яка із зазначених нижче подій відбулася того ж року що і прийняття Верховною Радою Конституції незалежної України?

А вступ України до Ради Європи

Б запровадження національної валюти – гривні

В політ у космос першого космонавта України Л. Каденюка

Г отримання Україною статусу країни з ринковою економікою

Рівень II Завдання на встановлення відповідності

40. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями.

1 вотчина	А адміністративно-територіальна одиниця, на які поділялися землі Вольностей Війська Запорозького
2 фільварок	Б велике багатогалузеве господарство, засноване на праці кріпосних селян та орієнтоване на виробництво збіжжя на продаж
3 паланка	В військова й адміністративно-територіальна одиниця Лівобережної Гетьманщини та Слобідської України
4 магістрат	Г орган міського самоврядування в містах, що користувалися магдебурзьким правом
Д комплекс спадкової земельної власності (землі, будівлі, інвентар) та пов'язаних із ним прав на феодально залежних селян

41. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями.

1 смерди	А люди, які потрапили в залежність за «рядом» – договором, за яким брали на себе зобов'язання працювати на пана
2 закупи	Б люди, позбавлені всякої власності, змушені найматися на «чорну роботу»
3 рядовичі	В боржники, які до повернення боргу («купи») знаходилися в залежності від позикодавця і відробляли борг;
4 холопи	Г вільні селяни Київської Русі
Д люди, які перебували в особистій залежності

42. Установіть відповідність між подіями XVII ст. та їхніми наслідками.

1 ухвалення Гадяцьких пунктів	А знелюднення частини Правобережної України, руйнація козацької столиці
2 Чигиринські походи	Б початок війни Московського царства проти Гетьманщини

З укладення
Андрусівського
договору

4 підписання
Віленського перемир'я

В поділ території Гетьманщини між
Річчю Посполитою та Московським
царством

Г пошук Б. Хмельницьким нових
союзників у боротьбі з Річчю
Посполитою

Д перехід Лівобережної Гетьманщини
під протекторат Османської імперії

Рівень III. *Завдання на встановлення правильної послідовності*

43. Установіть послідовність панування кочовиків у Північному Причорномор'ї.

- А кримські татари
- Б печеніги
- В сармати
- Г половці

44. Установіть послідовність битв Національно-визвольної війни українського народу проти Речі Посполитої під проводом Б. Хмельницького.

- А Зборівська
- Б Жовтоводська
- В Батозька
- Г Берестецька

45. Установіть послідовність подій боротьби за збереження державної незалежності України (1918 – 1921 рр.).

- А Другий «Зимовий похід» Армії УНР
- Б прихід до влади Директорії УНР
- В укладення Варшавської угоди між УНР і Польщею
- Г проголошення незалежності УНР

Рівень IV. *Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів*

46. Укажіть характерні риси розвитку Трипільської культури.

- 1 орнаментация керамічного посуду
- 2 здійснення грабіжницьких набігів
- 3 ведення кочового скотарства
- 4 осілий спосіб життя

- 5 виготовлення бронзових знарядь праці
 - 6 будівництво укріплених міст
 - 7 ведення орного землеробства
47. Укажіть наслідки впровадження в Україні нової економічної політики (1921 – 1928 рр.):
- 1 зростання безробіття
 - 2 ліквідація економічних стимулів розвитку виробництва
 - 3 періодичні хлібозаготівельні кризи
 - 4 перетворення УРСР на могутню індустріальну республіку
 - 5 ліквідація куркульства
 - 6 розширення мережі селянських збутових, споживчих кооперативів і кредитних товариств
 - 7 розширення державного сектора економіки
48. Укажіть економічні заходи, здійснені урядами України в 1990-х рр.
- 1 формування основ планової, командно-адміністративної економіки
 - 2 ведення державного широкомасштабного індустріального житлового будівництва
 - 3 запровадження національної грошової одиниці – гривні
 - 4 установа державної монополії на зовнішню торгівлю
 - 5 проведення приватизації майна державних підприємств
 - 6 установа «твердих» державних цін на товари широкого вжитку
 - 7 розпаювання сільськогосподарських земель колективної та державної форм власності

7. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ

7.1. Характеристика тесту із всесвітньої історії

Підсумкова атестація (випускний екзамен) із всесвітньої історії проводиться з метою перевірки рівня знань і вмінь слухачів підготовчих курсів відповідно до навчального плану та робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «Всесвітня історія».

Форма проведення – тестування. Зміст тесту визначається робочою навчальною програмою з всесвітньої історії для слухачів підготовчих курсів. Підсумкова атестація (випускний екзамен)

включає наступні теми навчальної програми з дисципліни всесвітня історія: «Історія стародавнього світу», «Історія середніх віків», «Нова історія. Великі географічні відкриття: зустріч цивілізацій. Людина ранньої нової доби», «Реформація і контрреформація», «Західноєвропейські держави в XVI – першій пол. XVII ст.», «Культура Західної Європи в XIV – першій пол. XVII ст.», «Польська держава і Московське царство», «Криза старого порядку. Початок модернізації», «Країни Сходу», «Світ наприкінці XVIII – у XIX ст. Країни світу наприкінці XVIII – у першій пол. XIX ст.», «Країни світу у другій половині XIX – на поч. XX ст.», «Утвердження індустріального суспільства в провідних державах світу. Міжнародні відносини в останній третині XIX – на поч. XX ст.», «Культура народів світу наприкінці XVIII – у XIX ст.», «Новітня історія. Перша світова війна та її наслідки», «Провідні країни світу в 1920-х – 1930-х рр.», «Росія – СРСР у 1917 – 1939 рр.», «Країни Центральної та Східної Європи у 1920 – 1930-х рр.», «Країни Азії, Африки та Латинської Америки у 1920 – 1930-х рр.», «Міжнародні відносини у 1930-х рр. Назрівання Другої Світової війни», «Розвиток культури у перші десятиліття XX ст.», «Друга світова війна», «Зміни у світі внаслідок Другої світової війни. Міжнародні відносини у другій пол. XX – на поч. XXI ст.», «Сполучені Штати Америки (1945 р. – поч. XXI ст.)», «Країни Західної Європи (1945 р. – поч. XXI ст.)», «СРСР (1945 – 1991 рр.). Нові незалежні держави», «Країни Центральної та Східної Європи (1945 р. – поч. XXI ст.)», «Розвиток провідних країн Азії, Африки та Латинської Америки (1945 р. – поч. XXI ст.)», «Розвиток культури (1945 р. – поч. XXI ст.). Світ на поч. XXI ст.».

Загальна кількість завдань тесту – 32. На виконання завдань тесту відведено 120 хвилин. Тест оцінюється в 60 балів. Тест складається із завдань чотирьох рівнів.

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№ 1–№ 20)

До кожного із завдань пропонується 4 варіанти відповідей, серед яких лише один правильний. Кожне завдання оцінюється в 1 бал. Всього – 20 балів.

Рівень II. *Завдання на встановлення відповідності (№ 21–№ 24)*

До кожного завдання подано інформацію, яку позначено цифрами (ліворуч) та літерами (праворуч). Виконуючи завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами і буквами (утворити логічну пару). Кожна правильно встановлена відповідність у завданні оцінюється окремо – 1 бал. Всього за один тест – 4 бали.

Рівень III. *Завдання на встановлення правильної послідовності (№ 25–№ 28)*

До кожного завдання подано перелік подій, позначених буквами, які потрібно розташувати у правильній послідовності. Якщо вказано правильну послідовність подій, завдання оцінюється в 3 бали. Якщо правильно вказано першу і останню подію, завдання оцінюється в 2 бали. Якщо правильно вказано тільки одну подію, завдання оцінюється в 1 бал.

Рівень IV. *Завдання з вибором трьох правильних відповідей (№ 29–№ 32)*

До кожного завдання подано перелік з 7 відповідей, три з яких правильні. Кожний варіант відповіді в завданні оцінюється окремо, правильна відповідь – 1 бал. Всього за один тест – 3 бали.

Зразок завдань та відповідей.

Рівень I. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№ 1–№ 20)*

9. «Велика хартія вольностей» 1215 р. містила наступне положення

А проголошення всіх лісів королівства власністю англійського короля

Б впровадження у Англії парламенту

В заборону позбавляти вільну людину свободи без вироку суду

Г проголошення законів короля вищими за місцеві

Зразок відповіді. 9. – В

14. Політичним наслідком Вестфальського миру 1648 р. стало

А ліквідація поділу на католиків та протестантів в Європі з підпорядкуванням усіх християн верховенству Папи Римського

Б визнання держави найвищим суверенним учасником міжнародних відносин

В встановлення принципу «чия влада, того і віра», за яким віросповідання підданих мали визначати правителі

Г вихід зі складу Священної Римської імперії протестантських князівств.

Зразок відповіді. 14. – Б

Рівень II. Завдання на встановлення правильної послідовності
(№ 25–№ 28)

До кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний варіант відповіді, позначений буквою.

22. Встановіть відповідність між іменем історичної постаті доби античної Греції та характеристикою її діяльності.

1 Перікл **А** Афінський тиран VI ст. до н. е., впровадив фестиваль на честь Діоніса та змагання драматургів, здійснив частковий перерозподіл земель на користь незаможних громадян

2 Софокл **Б** Афінський правитель початку VI ст. до н. е., що скасував боргове рабство та поклав початок демократичного правління у полісі

3 Пісістрат **В** Афінський стратег, фактичний правитель полісу, чие правління характеризується розквітом демократії, культурного життя та військової могутності міста, початком військового протистояння зі Спартою

4 Арістотель **Г** Давньогрецький драматург, багаторазовий переможець Діонісійського фестивалю, автор трагедії «Антигона»

Д Давньогрецький філософ, учень Платона, наставник Александра Македонського, впровадив значний внесок у систематизацію науки

Зразок відповіді. 22. 1 – В, 2 – Г, 3 – А, 4 – Д.

Рівень III. Завдання на встановлення правильної послідовності
(№ 25–№ 28)

Розташуйте події у хронологічній послідовності.

26. Встановіть хронологічну послідовність подій історії Польської держави XIV – XVII ст.

А Грюнвальдська битва

Б утворення Речі Посполитої

В реформи короля Казимира III

Г початок правління династії Ягеллонів

Зразок відповідей. 26. В, Г, А, Б.

Рівень IV. *Завдання з вибором трьох правильних відповідей (№ 29–№ 32)*

Виберіть три цифри, що позначають правильні відповіді.

30. Вкажіть чинники, що спричинили Великі географічні відкриття.

1 зростання попиту європейців на східні товари

2 зростання рівня технічного розвитку

3 поява світових торгівельних зв'язків;

4 збагачення великих морських держав

5 зростання віри людини в себе як творця своєї долі

6 початок масової колонізації Нового світу європейцями

7 зростання кількості дорогоцінних металів в Європі

Зразок відповідей. 30. 1, 2, 5.

Варіант 1

Рівень I. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді*

1. Заміна людського стала родовою общиною відбулося у такий період розвитку первісного суспільства:

А палеоліт

Б мезоліт

В неоліт

Г енеоліт

2. Найдавнішим містом Месопотамії більшість вчених вважає:

А Вавилон

Б Ур

В Ніппур

Г Урук

3. Правитель Афін, реформатор кінця VI ст. до н. е., який впровадив процедуру остракізму:

А Клісфен

Б Перікл

- В** Фідій
- Г** Солон

4. Закон, що скасував у республіканському Римі боргове рабство та поклав початок формуванню давньоримської системи права:
- А** «Закони 12 таблиць»
 - Б** «Закон про образу величі»
 - В** Кодекс Феодосія
 - Г** Кодекс Юстиніана
5. Едикт Каракалли 212 р. н. е. передбачав:
- А** зрівняння християнства у правах з іншими релігіями
 - Б** встановлення одноосібної влади імператора у державі
 - В** ліквідацію інституту рабства
 - Г** надання римського громадянства усьому вільному населенню імперії
6. Правові відносини якого з союзів племен регулювалися документом «Салічна правда»:
- А** готів
 - Б** гуннів
 - В** вандалів
 - Г** франків
7. Магдебурзьке право – це:
- А** церковне право власності на землю
 - Б** право, за яким міста звільнялися від управління і суду великих феодалів та створювали органи місцевого самоврядування
 - В** спадкове право власності шляхти на землю
 - Г** система правових норм феодальної держави, що встановлювала залежність селянина від феодала – неповну його власність на селянина
8. Містом, в якому пророк Мухаммед збудував у VII ст. першу мечеть та став першим духовним і політичним провідником мусульманської общини, було:
- А** Мекка
 - Б** Медіна
 - В** Кордова
 - Г** Олександрія
9. «Велика хартія вольностей» 1215 р. містила наступне положення:

- А проголошення всіх лісів королівства власністю англійського короля
- Б впровадження у Англії парламенту
- В заборону позбавляти вільну людину свободи без законного вироку суду
- Г проголошення законів короля вищими за місцеві
10. Засновник держави Моголів в Індії та її перший правитель у 1526–1530 рр.:
- А Бабур
- Б Хумаюн
- В Шер-шах
- Г Акбар
11. Що характеризувало політичне правління в Японії XVI – першої половини XIX ст.?
- А концентрація фактично необмеженої влади в руках імператора
- Б відсутність впорядкованої влади центрального уряду
- В перебування реальної влади в руках військових правителів – сьогунів
- Г відсутність впливового аристократичного прошарку
12. Наслідком Кревської унії 1385 р. було:
- А союз Королівства Польського та Великого Князівства Литовського як двох незалежних держав із зверхністю польського короля
- Б об'єднання Королівства Польського та Великого Князівства Литовського в єдину державу – Річ Посполиту
- В об'єднання Київської Митрополії з Римським Престолом – утворення Греко-Католицької Церкви
- Г надання автономії козацько-гетьманській державі
13. Що характеризувало суспільно-політичний лад у Франції напередодні Великої Французької революції 1789 – 1794 рр.:
- А переважання представників великої буржуазії на вищих державних посадах
- Б обмеженість влади короля Генеральними штатами
- В привілейованість становища католицького духовенства та аристократії
- Г наявність в правлячих верств належного розуміння економічних та суспільно-політичних проблем країни

14. Чільною ідеєю «Кодексу Наполеона» була:
- А недоторканість та гарантованість приватної власності
 - Б встановлення парламентської форми правління
 - В встановлення абсолютної монархії
 - Г передача поміщицьких земель селянам
15. Аграрний переворот – це:
- А впровадження механізованих засобів обробки землі
 - Б впровадження фабрично-машинного виробництва на селі
 - В перехід від феодального натурального до високотоварного капіталістичного (поміщицького чи фермерського) господарства на селі
 - Г масове поширення мануфактури в сільській місцевості
16. Зовнішньополітична доктрина США XIX ст., що передбачала поширення впливу цієї держави на Латиноамериканські країни, відома за прізвиськом такого Президента:
- А Дж. Вашингтона
 - Б Т. Джефферсона
 - В Дж. Монро
 - Г А. Лінкольна
17. У часи Першої світової війни танки були вперше застосовані:
- А німецькою армією у битві під Танненбергом 1914 р.
 - Б армією Австро-Угорщини у боях на р. Асонзо 1915 – 1917 рр.
 - В російською армією під час Брусилівського прориву 1916 р.
 - Г британською армією у битві на р. Соммі 1916 р.
18. Військовий та політичний діяч Китаю, лідер партії Гоміньдан, у 1949 – 1975 рр. – лідер Китайської Республіки на о.Тайвань:
- А Сунь Ятсен
 - Б Чан Кайші
 - В Мао Цзедун
 - Г Юань Шікай
19. Вкажіть дату початку Другої Світової війни:
- А 1 вересня 1939 р.
 - Б 22 червня 1941 р.
 - В 7 грудня 1941 р.
 - Г 2 вересня 1945 р.
20. Яка подія відбулася в СРСР 19 – 21 серпня 1991 р.?
- А обрання М. Горбачова Президентом СРСР

- Б** обрання Б. Єльціна Президентом Російської Федерації
- В** антидержавний заколот ДКНС
- Г** офіційне припинення існування СРСР

Рівень II. *Завдання на встановлення відповідності*

21. Встановіть відповідність між назвою Давньоримського республіканського магістрату та функцією, який він виконував:

1 консул	А посадовець, що проводив перепис громадян та їх майна, контролював призначення до Сенату, наглядав за дотриманням суспільної моралі
2 претор	Б представник інтересів плебеїв, обирався з їх числа, мав право ініціювати плебісцит вето на запропоновані закони
3 народний трибун	В виборний глава держави в республіканському Римі, носій найвищої військової, адміністративної, релігійної влади
4 цензор	Г колективний орган, що здійснював контроль за скарбницею, зовнішньою політикою, приймав звіти виборних посадовців, мав визначний вплив на прийняття законів
	Д посадовець, що відповідав за внутрішній порядок, прийняття судових скарг та визначення суддів

22. Встановіть відповідність між іменем історичної постаті доби античної Греції та характеристикою її діяльності:

1 Перікл	А афінський тиран VI ст. до н. е., впровадив фестиваль на честь Діоніса та змагання драматургів, здійснив частковий перерозподіл земель на користь незаможних громадян
2 Софокл	Б афінський правитель початку VI ст. до н. е., що скасував боргове рабство та поклав початок демократичного правління у полісі
3 Пісістрат	В афінський стратег, фактичний правитель полісу, чие правління характеризується розквітом демократії, культурного життя та військової могутності міста, початком військового протистояння зі Спартою

- 4 Арістотель Г давньогрецький драматург, багаторазовий переможець Діонісійського фестивалю, автор трагедії «Антигона»
Д давньогрецький філософ, учень Платона, наставник Александра Македонського, впровадив значний внесок у систематизацію науки

23. Встановіть відповідність між назвою Європейської країни та територіями, які вона колонізувала у Ранній Новий час:

1. Іспанія	А Сибір, Далекий Схід
2. Англія	Б Бразилія, Молуккські острови
3. Московія	В Мексика, Перу
4. Голландія	Г Індонезія, Південна Африка
Д Вірджинія, Ньюфаундленд

24. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням:

1. чартизм	А перехід від мануфактури та ручної праці до фабрично-машинного виробництва
2. домініон	Б політичний та соціальний рух в Англії першої половини ХІХ ст., спрямований на розширення виборчого права та здобуття робітниками представництва в парламенті
3. промисловий переворот	В ідейна течія Європи ХVІІ – ХVІІІ ст., яка стверджувала необмеженість людських можливостей та розуму, закликала до переустрою суспільства на розумних принципах, правовому характері держави
4. Просвітництво	Г самоврядна колонія Великої Британії, що мала подібну до метрополії конституційну систему та незалежність у внутрішній політиці
Д економічна політика держави, що передбачає мінімальне втручання уряду у справи торгівлі та промисловості

Рівень III. Завдання на встановлення хронологічної послідовності

25. Встановіть хронологічну послідовність змін періодів розвитку первісного суспільства:

- А палеоліт
Б неоліт

В мезоліт

Г енеоліт

26. Встановіть хронологічну послідовність подій історії Стародавньої Греції:

А заснування першого Афіського морського союзу

Б Пелопонеська війна

В підпорядкування Греції Македонії

Г впровадження законів Драконта в Афінах

27. Встановіть хронологічну послідовність подій історії Московського царства XVI – XVII ст.:

А період смуги

Б Лівонська війна

В початок правління династії Романових

Г розкол у Московській православній церкві

28. Вкажіть хронологічну послідовність розвитку подій історії Франції другої половини XIX – початку XX ст.:

А падіння влади Наполеона III

Б прийняття Конституції III Республіки

В діяльність Паризької комуни

Г «Справа Дрейфуса»

Рівень IV. Завдання з вибором трьох правильних відповідей

29. Встановіть, які з указаних нижче імператорів належали до династії Флавіїв:

1 Доміціан

2 Тиберій

3 Антонін Пій

4 Веспасіан

5 Тіт

6 Калігула

7 Траян

30. Вкажіть характерні риси суспільно-політичного життя Священної Римської імперії середньовічної доби:

1 високий рівень централізації державної влади

2 затвердження верховного правителя колегією впливових князів-виборців

3 боротьба з арабами з метою звільнення території країни

4 активна політична боротьба імператора з Папою Римським у XI – XII ст.

5 активна експансія на прибалтійські та слов'янські землі у XII – XV ст.

6 боротьба з Францією за Аквітанію

7 теократичний характер влади глави держави

31. Вкажіть причини Великої Французької революції 1789–1794 рр.:

1 віддаленість королівського двору та аристократії від більшості підвладних

2 послаблення політичного впливу та активності буржуазії

3 відсутність свободи у зовнішній політиці та зовнішній торгівлі

4 поширення просвітницьких конституціоналістських ідей

5 економічна криза

6 ослаблення впливу католицької церкви на представників королівського двору

7 зневага королівського уряду до виборного парламенту

32. Які події та явища характеризували суспільне життя США у другій половині XX ст?

1 ініціювання «Плану Маршалла» для країн Західної Європи

2 перетворення США на світову наддержаву

3 скасування сегрегації за расовою ознакою

4 напад терористів на будівлі Всесвітнього Торгівельного центру в м. Нью-Йорк

5 обрання першого чорношкірого Президента

6 «Велика Депресія»

7 глобальне протистояння з СРСР – «холодна війна»

Варіант 2

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Найперші релігійні вірування виникли у такий період розвитку первісного суспільства:

А палеоліт

Б мезоліт

В неоліт

Г енеоліт

2. Давньокитайський імператор селянського походження, засновник династії Хань, прихильник поширення ідей Конфуціанства:

- А Цинь Ші Хуанді
 - Б Пу І
 - В Лю Бан
 - Г У Ді
3. Формою правління у елліністичних державах була:
- А рабовласницька полісна демократія
 - Б конституційна монархія
 - В абсолютна монархія
 - Г військова демократія
4. Засновник системи влади, відомої як «принципат» у Давньому Римі:
- А Гай Юлій Цезар
 - Б Октавіан Август;
 - В Марк Ульпій Траян
 - Г Діоклетіан
5. Міланський едикт Костянтина Великого (313 р.) містив:
- А заборону християнам викладати в школах, якщо вони не почнуть шанувати язичницьких богів
 - Б надання римського громадянства усьому вільному населенню імперії
 - В надання опікунові права вимагати призупинення розгляду справи про спадок до часу досягнення малолітнім спадкоємцем повноліття
 - Г положення про релігійну терпимість на території Римської імперії, що стало вирішальним кроком на шляху утвердження християнства
6. Єрусалим був взятий хрестоносцями внаслідок:
- А Першого хрестового походу
 - Б Третього хрестового походу
 - В Четвертого хрестового походу
 - Г Восьмого хрестового походу
7. Об'єднання ремісників споріднених професій у середньовічній Європі мали назву:
- А цехи
 - Б гільдії
 - В банки
 - Г ломбарди

8. Орган станового представництва у Московській державі XVI – XVII ст. мав назву:

- А Опричина
- Б Виборна рада
- В Земський собор
- Г Генеральні штати

9. Османський султан у 1520 – 1566 рр., поєднував територіальну експансію імперії з внутрішніми реформами та підтримкою її культурного розвитку:

- А Баязид II
- Б Селім I
- В Сулейман Пишний
- Г Селім II

10. Левелери – це:

- А вихідці з великої буржуазії, що купили дворянські титули
- Б прихильники незалежності північноамериканських колоній від Англії
- В протестантська релігійна течія, що не визнавала зверхність Англійської церкви
- Г політична течія в Англії XVII ст., що вимагала скасування королівської влади, впровадження загального виборчого права, відповідальності парламенту перед виборцями

11. Що стало наслідком ізоляції Китаю від європейського впливу, впровадженої у середині XVIII ст. династією Цин?

- А економічне піднесення країни
- Б технічне, економічне і культурне відставання країни
- В поглиблення зв'язків Китаю з Японією
- Г посилення релігійних утисків корінного населення Китаю

12. Каперство – це:

- А перетворення англійськими землевласниками селянських наділів на пасовища для овець із вигнанням звідти мешканців у ранній Новий час
- Б використання піратства державним урядом з метою грабунку купецьких суден морських суперників або нейтральних сторін
- В процес заселення англійцями терен Нового світу
- Г надання дворянських титулів за грошовий викуп у Англії

13. Англійський король у 1689 – 1702 рр., який вперше почав правити відповідно до «Білю про права»:

- А Карл I
- Б Карл II
- В Джеймс II
- Г Вільгельм III

14. Політичним наслідком Вестфальського миру 1648 р. стало:
- А ліквідація поділу на католиків та протестантів в Європі з підпорядкуванням усіх християн верховенству Папи Римського
 - Б визнання держави найвищим суверенним учасником міжнародних відносин
 - В встановлення принципу «чия влада, того і віра», за яким віросповідання підданих мали визначати правителі
 - Г вихід зі складу Священної Римської імперії протестантських князівств
15. Промисловий переворот – це:
- А перехід від цехового до мануфактурного виробництва
 - Б перехід до капіталістичних відносин на селі
 - В перехід від мануфактури та ручної праці до фабрично-машинного виробництва
 - Г масове поширення мануфактури в сільській місцевості
16. Внаслідок Громадянської війни 1861–1865 рр. у США:
- А було скасовано рабство
 - Б закріпився розкол штатів на дві держави
 - В частина держави потрапила у нову залежність від Англії
 - Г ліквідовано незалежність та територіальну цілісність північноамериканських штатів
17. «План Шліффена» був стратегічним воєнним планом такої країни у часи Першої Світової війни:
- А Франції
 - Б Німеччини
 - В Великої Британії
 - Г Росії
18. Лідером партії Індійський Національний Конгрес та ненасильницької течії національно-визвольного руху Індії міжвоєнного періоду був:
- А Дж. Неру
 - Б Б. Тілак
 - В М. Сінгх
 - Г М. Ганді

19. Вкажіть дату вступу США у Другу Світову війну:
 А 1 вересня 1939 р.
 Б 30 листопада 1939 р.
 В 22 червня 1941 р.
 Г 7 грудня 1941 р.
20. Вкажіть назву світової міжнародної організації, яка мала на меті опікуватися забезпеченням миру і безпеки по Другій Світовій війні:
 А Ліга Націй
 Б Організація Об'єднаних Націй
 В Північноатлантичний оборонний альянс
 Г Організація Варшавського договору

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності

21. Встановіть відповідність між формами релігійних вірувань доби палеоліту і їх загальними рисами:
1 тотемізм	А поклоніння предметам неживої природи, віра у їх надзвичайні властивості
2 анімізм	Б віра у спільного предка – тварину чи рослину
3 фетишизм	В обряди, чаклунство, вішування з метою здобуття влади над природними явищами
4 магія	Г віра у людиноподібних (антропоморфних) богів
Д віра у душі та духи, що керують певними явищами оточуючого світу
22. Встановіть відповідність між титулом представників дворянського стану та їх становищем в середньовічному суспільстві:
1 герцог	А правитель прикордонної області, що мав право утримувати військо та користувався значними привілеями у внутрішніх справах
2 маркіз	Б представник роду, заснованого воїнами перших королів, довгий час не мав свого феоду, користувався леном (землями) самих королів, які передавався йому тимчасово для несення служби
3 граф	В вища аристократія королівської крові, представник роду, заснованого зазвичай молодшими синами та братами королів, правитель найбільших королівських провінцій
4 лицар	Г представник роду, заснованого командирами загонів перших королів, мав значний феод в центральних землях королівства

Д нетитулована аристократія, здебільшого представники молодших гілок титулованих аристократичних родів

23. Встановіть відповідність між іменем державного діяча раннього Нового часу та характеристикою його діяльності:

1 Вільгельм I Оранський	А лідер Нідерландської революції, перший спадковий правитель (штатгальтер) Республіки Об'єднаних провінцій 1572 – 1584 рр.
2 Генріх IV	Б королева Англії у 1558 – 1603 рр., завершила становлення Англійської церкви та впорядкувала управління державою, приєднала Ірландію до Англії та створила передумови для приєднання Шотландії
3 Карл V	В король Франції у 1589 – 1610 рр., утверджував абсолютизм та впорядковував управління країною, в його правління розпочалася французька колонізація Нового світу
4 Єлизавета I	Г королева Шотландії у 1542 – 1587 рр., протидіяла експансії Англії до свого королівства
Д король Іспанії (1516 – 1556) та імператор Священної Римської імперії (1530 – 1556), активно протидіяв Реформації

24. Встановіть відповідність між назвою країни та особливостями суспільного життя, які були характерними для неї у другій половині XIX ст.:

1 Франція	А парламентська реформа, проблема «гомрулю»
2 Англія	Б федеративна монархія, «Світова політика»
3 Німеччина	В скасування кріпацтва, народовольці
4 Італія	Г комуна, «Справа Дрейфуса»
Д об'єднання країни, «червоносорочечники»

Рівень III. Завдання на встановлення хронологічної послідовності

25. Вкажіть хронологічну послідовність подій історії Стародавнього Риму:

- А** реформи братів Граків
- Б** Друга Пунічна війна
- В** встановлення республіканського ладу

- Г встановлення принципату
26. Встановіть хронологічну послідовність подій історії Польської держави XIV–XVII ст.:
- А Грюнвальдська битва
 - Б утворення Речі Посполитої
 - В реформи короля Казимира III
 - Г початок правління династії Ягеллонів
27. Встановіть хронологічну послідовність подій процесу об'єднання Німеччини у 1860-х–1870-х рр.:
- А утворення Північнонімецького союзу
 - Б битва при Садова
 - В приєднання Шлезвігу та Гольштейну до Пруссії
 - Г утворення Німецької імперії
28. Вкажіть хронологічну послідовність подій історії Європи у період між двома світовими війнами:
- А прихід до влади Б. Муссоліні
 - Б Мюнхенська угода
 - В початок агресії Італії проти Ефіопії
 - Г прихід до влади А. Гітлера

Рівень IV. Завдання на вибір 3 правильних відповідей

29. Які явища та процеси характеризували добу еллінізму (IV – I ст. до н. е.):
- 1 виникнення першого лінійного письма
 - 2 зародження мистецтва будівництва палаців
 - 3 давньогрецька колонізація Середземноморського, Чорноморського та Азовського узбережжя
 - 4 виникнення централізованої монархічної держави з розгалуженим бюрократичним апаратом
 - 5 масове поширення здобутків класичної давньогрецької культури серед нееллінських народів
 - 6 становлення алфавіту та писемності
 - 7 занепад полісної системи управління
30. Вкажіть чинники, що спричинили Великі географічні відкриття:
- 1 зростання попиту європейців на східні товари
 - 2 зростання рівня технічного розвитку
 - 3 поява світових торговельних зв'язків
 - 4 збагачення великих морських держав
 - 5 зростання віри людини в себе як творця своєї долі

- 6 початок масової колонізації Нового світу європейцями
- 7 зростання кількості дорогоцінних металів в Європейських країнах

31. Вкажіть наслідки подій «весни народів» 1848 – 1849 рр. у Європі:

- 1 скасування кріпацтва у країнах Центрально-Східній Європі, що перебували під владою Австрії
- 2 здобуття незалежності народами Центрально-Східної Європи
- 3 падіння феодально-абсолютистського ладу в Російській імперії
- 4 активізація національних рухів поневолених та розділених народів Європи
- 5 ліквідація Папської області
- 6 поширення конституціоналізму та парламентаризму у континентальній Європі
- 7 заснування Німецького союзу

32. Вкажіть характерні риси та явища суспільно-політичного життя в СРСР періоду «Застою» (1964 – 1985 рр.):

- 1 початок часткової реабілітації жертв сталінських репресій
- 2 запровадження концепції «розвинутого соціалізму»
- 3 скасування однопартійної системи в СРСР
- 4 завершення глобального геополітичного протистояння СРСР зі США
- 5 початок радянської агресії в Афганістані
- 6 протидія лібералізації суспільно-політичного життя та прагненням виходу з-під зовнішньополітичного впливу СРСР країн Центральної та Східної Європи
- 7 масові політичні репресії проти громадян СРСР

8. ГЕОГРАФІЯ

8.1. Характеристика тесту з географії

Підсумкова атестація (випускний екзамен) з географії проводиться з метою перевірки рівня знань і вмінь слухачів підготовчих курсів відповідно до навчального плану та робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «Географія».

Форма проведення – тестування. Зміст тесту визначається робочою навчальною програмою для слухачів підготовчих курсів з

географії. Загальна кількість завдань тесту – 40. На виконання тесту відведено 120 хвилин. Тест оцінюється в 60 балів. Підсумкова атестація (випускний екзамен) включає наступні теми робочої навчальної програми: «Загальна географія», «Географія оболонки та її складова», «Географія материків і океанів», «Географія України. Україна та її географічні дослідження», «Природні умови та ресурси України», «Природні комплекси України», «Використання природних умов і ресурсів та їх охорона», «Населення України», «Господарство України», «Економіко-географічні райони України», «Економічна та соціальна географія світу».

Тест складається із завдань п'яти рівнів.

Рівень I. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№№ 1–24)*

До кожного з 24 завдань пропонується 4 варіанти відповідей, з яких лише одна правильна. Кожне завдання оцінюється від 0 до 0,5 балів. Всього – 12 балів.

Рівень II. *Завдання на встановлення відповідності (№№ 25–28)*

У завданнях пропонується співвіднести інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари). Завдання вважається виконаним правильно, якщо слухач вибрав і позначив правильну логічну пару (літеру від А до Д навпроти кожної цифри від 1-го до 4-х). Кожна правильна відповідь (правильно позначена логічна пара) оцінюється від 0 до 4 балів: 1 бал за кожну правильно встановлену відповідність (логічну пару); 0 балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповідь на завдання не надано. Всього – 16 балів.

Рівень III. *Завдання на встановлення правильної послідовності (№№ 29–32)*

До кожного завдання подано перелік фактів (явищ, процесів тощо), позначених буквами, які потрібно розташувати у правильній послідовності, де перший факт має відповідати цифрі 1, другий – цифрі 2, третій – цифрі 3, четвертий – цифрі 4. Кожна правильна відповідь (правильно позначена логічна пара) оцінюється від 0 до 3 балів: 3 бали – якщо правильно вказано послідовність усіх подій; 2 бали – якщо вказано першу та останню події; 1 бал – якщо вказано або першу, або останню подію; 0 балів – якщо вказано

неправильну відповідь або відповідь на завдання не надано. Всього – 12 балів.

Рівень VI. *Завдання з вибором трьох правильних відповідей із числа запропонованих варіантів відповідей (№№ 33–36)*

До кожного завдання пропонується шість варіантів відповіді, серед яких лише три правильні. Завдання вважається виконаним, якщо слухач вибрав і записав правильні відповіді. Кожна правильна відповідь оцінюється від 0 до 3 балів: 1 бал за кожен правильно вказану відповідь із трьох можливих; 0 балів – якщо не вказано жодної правильної відповіді або відповіді на завдання не вказано. Порядок написання цифр не має значення. Всього – 12 балів.

Рівень V. *Завдання відкритої форми з короткою відповіддю (№№ 37–40)*

Під час виконання цих завдань потрібно вписати отриманий числовий результат тієї розмірності, яка вказана в умові завдання. Кожна правильна відповідь оцінюється від 0 до 2 балів: 2 бали – якщо зазначено правильну відповідь; 0 балів – якщо зазначено неправильну відповідь або завдання взагалі не виконано.

При виконанні завдання надається повний розв'язок. Всього – 8 балів.

Зразок завдань та відповідей.

Рівень I. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№№ 1–24)*

2. Гідросфера – це ... оболонка Землі.

А повітряна

Б водна

В тверда

Г оболонка життя

Зразок відповіді. 2. – Б

Рівень II. *Завдання на встановлення відповідності (№№ 25–28)*

26. Знайдіть відповідність між термінами та їхнім тлумаченням.

1 штиль

А відсутність вітру

2 гігрометр

Б один із газів в атмосфері

3 озон

В різниця показників

4 амплітуда

Г метеорологічний прилад

Д добовий вітер

Зразок відповіді. 1. – А, 2. – Г, 3. – Б, 4. – В.

Рівень III. Завдання на встановлення правильної послідовності
(№№ 29–32)

29. Розташуйте послідовно за довжиною річки світу, починаючи з найдовшої.

- А Ніл
- Б Волга
- В Міссісіпі
- Г Амазонка

Зразок відповіді. 29. 1 – А, 2 – Г, 3 – В, 4 – Б.

Рівень VI. Завдання з вибором трьох правильних відповідей із числа запропонованих варіантів відповідей (№№ 33–36)

33. Материком і частиною світу одночасно можна назвати

- 1 Південну Америку
- 2 Африку
- 3 Європу
- 4 Північну Америку
- 5 Австралію
- 6 Антарктиду

Зразок відповіді. 2, 5, 6.

Рівень V. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю
(№№ 37–40)

37. Визначте місцевий час у місті Львові 50° пн. ш., 24° сх. д., якщо в Києві 51° пн. ш., 31° сх. д., 14 годин.

Зразок відповіді.

- 1. 31° сх. д. – 24° сх. д. = 7
- 2. $7 \cdot 4 = 28$,
- 3. 14 год. – 28 хв. = 13 год. 32 хв.

Відповідь: місцевий час у Львові – 13 год. 32 хв.

Варіант 1

Рівень I Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Назвіть мандрівника, який відкрив морський шлях до Індії.

- А Джеймс Кук
- Б Фернан Магелан
- В Васко да Гама
- Г Христофор Колумб

2. Зазначте ім'я мореплавця, який відкрив мис Доброї Надії.
- А Фернан Магелан
 - Б Христофор Колумб
 - В Васко да Гама
 - Г Бартоломео Діаш
3. Зазначте, який меридіан називають лінією зміни дат:
- А нульовий
 - Б Гринвіцький
 - В 180-й
 - Г 90-й
4. Вкажіть назву проекції, у якій спотворені кути і площі:
- А конічна
 - Б циліндрична
 - В рівнокутна
 - Г рівно проміжна
5. Назвіть чинник, від якого залежить дальність видимості горизонту:
- А гострота зору спостерігача
 - Б висота спостереження
 - В наявність хмар на небосхилі
 - Г наявність біноклю
6. Назвіть місто України, де пройшла межа Дніпровського зледеніння
- А Харків
 - Б Дніпропетровськ
 - В Тернопіль
 - Г Полтава
7. Вкажіть, що не належить до такого кліматотвірного чинника, як характер підстильної поверхні:
- А рілля
 - Б рослинний покрив
 - В прозорість атмосфери
 - Г рельєф
8. Назвіть термін, що характеризує найнижчий рівень води в річці:
- А паводок
 - Б межень
 - В повінь
 - Г водозбір

9. Оберіть серед зазначених типів ґрунту зональний:
- А болотний
 - Б солонцюватий
 - В червонозем
 - Г лучний
10. Зазначте, якої природної зони немає у Південній півкулі:
- А твердолистих лісів і чагарників
 - Б степової
 - В мішаних лісів
 - Г лісостепової
11. Вкажіть, де розташований нівальний пояс:
- А нижче рівня підземних вод
 - Б вище купчастих хмар
 - В на висоті, де закінчується вода в атмосфері
 - Г вище снігової лінії
12. Назвіть найповноводнішу річку Африки:
- А Лімпопо
 - Б Конго
 - В Ніл
 - Г Сенегал
13. Виберіть корисну копалину, що не характерна для надр Північної Африки:
- А олов'яні руди
 - Б нафта
 - В природний газ
 - Г фосфорити
14. Яка річка утворила Великий каньйон у Північній Америці?
- А Ріо-Гранде
 - Б Колорада
 - В Макензі
 - Г Юкон
15. Платформа, що лежить в основі Антарктиди, входила до складу:
- А Лавразії
 - Б Тетісу
 - В Гондвани
 - Г Давньоантарктичної плити

16. Найбільші запаси алмазів і золота в Азії розташовані:
А на Камчатці
Б на Аравійському півострові
В в Якутії;
Г на Іранському нагір'ї
17. Визначте пору року, коли ріки Північного Середземномор'я будуть найбільш повноводні:
А весною
Б влітку
В восени
Г взимку
18. Мусонні дощі призводять до літніх повеней на річці:
А Волга
Б Дунай
В Янцзи
Г Євфрат
19. Підводні океанічні хребти Ломоносова і Менделєєва перетинають у середній частині океан:
А Атлантичний
Б Індійський
В Північний Льодовитий
Г Тихий
20. Виберіть наймілководніше море на землі:
А Балтійське
Б Азовське
В Середземне
Г Мармурове
21. Яка область є найбільшою за площею?
А Дніпропетровська
Б Луганська
В Львівська
Г Одеська
22. Визначте, якому історико-географічному регіону відповідає територія сучасних Донецької та Луганської областей.
А Бесарабія
Б Донщина
В Волинь

- Г Таврія
23. Назвіть найбільше родовище графіту в Україні:
А Петрівське
Б Завалівське
В Бурштинське
Г Рава-Руське
24. Виберіть річку, що належить до басейну Балтійського моря:
А Салгир
Б Сіверський Донець
В Південний Буг
Г Західний Буг

Рівень II. *Завдання на встановлення відповідності*

25. Знайдіть відповідність між історико-географічними землями та областями, що входять до їх складу:
1 Галичина	А Львівська
2 Полісся	Б Житомирська
3 Слобожанщина	В Сумська
4 Таврія	Г Миколаївська
	Д Кіровоградська
26. З'ясуйте відповідність між машинобудівним вузлом та його продукцією:
1 Харківський	А автокрани
2 Дніпропетровський	Б космічні апарати
3 Одеський	В залізничні цестерни
4 Львівський	Г трактори
	Д автобуси
27. Встановіть відповідність між історико-географічними регіонами світу і країнами, що там знаходяться:
1 Південна Азія	А Єгипет
2 Східна Азія	Б Колумбія
3 Західна Європа	В Пакистан
4 Латинська Америка	Г Бельгія
	Д Південна Корея
28. Визначте відповідність між країнами та підгалуззями кольорової металургії, на яких вони спеціалізуються:
1 Чилі	А алюмінієва промисловість
2 ПАР	Б олов'яна промисловість

3 Ямайка

В мідна промисловість

4 Малайзія

Г цинкова промисловість

Д виробництво золота

Рівень III. *Завдання на встановлення правильної послідовності*

29. Розставте послідовно пункти плану характеристики економічного району.

А господарство

Б економіко-географічне положення

В природні умови та природні ресурси

Г населення

30. Розташуйте атомні електростанції України в порядку зменшення на них кількості енергоблоків.

А Рівненська

Б Південноукраїнська

В Хмельницька

Г Запорізька

31. Розмістіть послідовно стадії виробництва металургійного комбінату повного циклу.

А прокатне виробництво

Б збагачення руд, коксування вугілля

В сталеплавильне виробництво

Г доменне виробництво

32. Розставте у хронологічній послідовності за часом виникнення на політичній карті Європи в сучасних межах зазначені країни.

А Чорногорія

Б Німеччина

В Фінляндія

Г Чехія

Рівень IV. *Завдання з вибором трьох правильних відповідей із числа запропонованих*

33. Виберіть назви природних заповідників, які охороняють природу Кримських гір:

1 Опуцький

2 Медобори

3 Розточчя

4 Казантипський

- 5 Горгани
 - 6 мис Март'ян
 - 7 Канівський
34. Виберіть три країни – лідери з виробництва телевізорів:
- 1 Південна Корея
 - 2 США
 - 3 Японія
 - 4 Китай
 - 5 Фінляндія
 - 6 Австралія
 - 7 Конго
35. Зазначте основні центри сільськогосподарського машинобудування:
- 1 Чернівці
 - 2 Березань
 - 3 Миколаїв
 - 4 Тернопіль
 - 5 Нова Каховка
 - 6 Херсон
 - 7 Коломия
36. Через території яких країн проходить Тихоокеанський олов'яний пояс?
- 1 Індія
 - 2 Монголія
 - 3 Таїланд
 - 4 Китай
 - 5 Бангладеш
 - 6 Малайзія
 - 7 Непал

Рівень V. *Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

37. Запишіть рівень урбанізації країни, якщо відомо, що її чисельність становить 50 млн. осіб, а в міській місцевості проживає 30 млн. осіб.
38. У країні за рік видобувають 29 т. золота. Обчисліть ресурсозабезпеченість країни, якщо відомо, що загальні розвідані запаси становлять 300 тис. т.

39. Що таке міграція? Охарактеризуйте види міграції на території України.
40. Що таке діаспора, які особливості географії української діаспори?

Варіант 2

Рівень I *Завдання з вибором однієї правильної відповіді*

- Літосфера – це оболонка Землі:
А повітряна
Б водна
В тверда
Г оболонка життя
- Як називається процес руйнування та зміни гірських порід під дією коливань температур?
А робота вітру
Б фізичне вивітрювання
В хімічне вивітрювання
Г робота льодовиків
- Виберіть гори, що належать до високих:
А Гімалаї
Б Кримські
В Альпи
Г Кавказ
Д Карпати
- Як називаються рівнини, які виникли з дна колишнього моря в результаті вертикальних рухів літосфери?
А первинні
Б вторинні
В низовини
Г западини
- Найвищою вершиною Південної Америки є:
А г. Чимборасо
Б вулкан Котопахі
В г. Аконкагуа
Г вулкан Орісаба
- Якими відкладами утворена Міссісіпська низовина?

- А** морськими
- Б** озерними
- В** льодовиковими
- Г** річковими

7. Для якої території у зв'язку з дією мусонів будуть характерні вологе літо і малохмарна морозна погода зимою?

- А** Західносибірська рівнина
- Б** Східної Азії
- В** Аравійського півострова
- Г** Уральських гір

8. Яка протока є найширшою й найглибшою в світі?

- А** Гібралтарська
- Б** Зондська
- В** Дрейка
- Г** Лаперуза

9. В якому році остаточно сформувалася сучасна територія України?

- А** 1924 р.
- Б** 1940 р.
- В** 1954 р.
- Г** 1968 р.

10. Вкажіть, яке з перелічених родовищ природного газу територіально належить до Дніпровсько-Донецької нафтогазоносної провінції:

- А** Гринівське
- Б** Голіцинське
- В** Глібовське
- Г** Єфремівське

11. Визначте область України з найродючішими ґрунтами:

- А** Житомирська
- Б** Кіровоградська
- В** Закарпатська
- Г** Київська

12. Характерними представниками тваринного світу степів України є:

- А** зубр
- Б** ховрашок

- В** благородний олень
Г верблюду
- 13.** На території зони мішаних лісів розташований:
А природний заповідник «Мис Март'яян»
Б Шацький національний природний парк
В біосферний заповідник «Асканія Нова»
Г природний заповідник «Медобори»
- 14.** Зазначте океан, де не можна побачити діяльності тайфунів:
А Індійський
Б Північний Льодовитий
В Тихий
Г Атлантичний
- 15.** Вкажіть протяжність території України від мису Сарич до с. Грем'яч?
А 916 км
Б 896 км
В 1316 км
Г 750 км
- 16.** Оберіть прізвище українського вченого, який досліджував населення на острові Нова Гвінея і довів рівність людських рас:
А Микола Миклухо-Маклай
Б Василь Григорович-Барський
В Егор Ковалевський
Г Юрій Лисянський
- 17.** Вкажіть область, у якій спостерігається найбільш від'ємний природний приріст:
А Донецька
Б Чернівецька
В Дніпропетровська
Г Харківська
- 18.** Вкажіть, у якому з перелічених регіонів України в релігійній сфері переважає Греко-католицька церква:
А Львівська область
Б Херсонська область
В АР Крим
Г м. Київ

19. Вкажіть найчисельніший народ у світі:
А американці США
Б індійці
В індуси
Г китайці
20. Зазначте міжнародний канал з найвищими показниками вантажообігу:
А Панамський
Б Біломорський
В Суецький
Г Кільський
21. Вкажіть назву найбільшого родовища ртуті в Україні:
А Рудківське
Б Бурштинське
В Микитівське
Г Завалівське
22. Які країни є монархіями?
А Туреччина, Ірак, Іран
Б Афганістан, Пакистан, Індія
В Китай, Південна Корея, Лаос
Г Японія, Саудівська Аравія, Бутан
23. Які країни Америки багаті на лісові ресурси:
А США, Канада, Бразилія
Б Мексика, Аргентина, Чилі
В Куба, Ямайка, Багамські острови
Г Гватемала, Гондурас, Панама
24. До якого чинника тяжіють більшість центрів нафтопереробки країн Європи?
А до сировини
Б до транспортних шляхів
В до споживача
Г до кваліфікованих кадрів

Рівень II. Завдання на встановлення правильної відповідності

25. Установіть відповідність між назвами історико-географічних регіонів і адміністративними одиницями України, у межах яких вони переважно розташовані

1 Бесарабія	А Чернівецька область
2 Північна Буковина	Б Закарпатська область
3 Слобожанщина	В Одеська область
4 Таврія	Г АР Крим
	Д Харківська, Сумська,
Луганська області

26. Вкажіть відповідність між формами рельєфу Південної Америки та місцевими назвами природних комплексів, які на них розташовані:

1 Амазонська низовина	А льянос
2 Орінокська низовина	Б кампос
3 Бразильське плоскогір'я	В сельва
4 Ла-Платська низовина	Г пампа
	Д прерія

27. Знайдіть відповідність між АЕС та містами, де вони розташовані:

1 Хмельницька	А Нетішин
2 Рівненська	Б Енергодар
3 Запорізька	В Кузнецовськ
4 Південноукраїнська	Г Запоріжжя
	Д Південноукраїнськ

28. Встановіть відповідність між озерами та материками, де вони розміщені:

1 Тітікака	А Австралія
2 Гурон	Б Антарктида
3 Балхаш	В Євразія
4 Ейр	Г Північна Америка
	Д Південна Америка

Рівень III. Завдання на встановлення правильної послідовності

29. Розташуйте природні зони світу в напрямку від екватора до полюсів.

- А савани
- Б тайга
- В степи
- Г тундра

30. Розмістіть країни світу в порядку зменшення їхньої площі.

- А США
- Б Австралія
- В Росія
- Г Україна

31. Розташуйте сільськогосподарські культури за районами їх вирощування з півночі на південь.

- А кавуни
- Б хміль
- В олійна троянда
- Г цукрові буряки

32. Розмістіть форми міжнародних економічних зв'язків у порядку їх виникнення.

- А міжнародний туризм
- Б кредитно-фінансові відносини
- В науково-технічні зв'язки
- Г міжнародна торгівля

Рівень IV. *Завдання з вибором трьох правильних відповідей із числа запропонованих варіантів відповідей*

33. Виберіть галузі харчової промисловості, які зорієнтовані в своєму розміщенні на сировину.

- А хлібопекарна
- Б цукрова
- В кондитерська
- Г макаронна
- Д олійна
- Е рибна

34. Які адміністративні одиниці України вирізняються найбільшою концентрацією підприємств цукрової промисловості?

- А Тернопільська область
- Б Закарпатська область
- В Автономна Республіка Крим
- Г Вінницька область
- Д Хмельницька область
- Е Луганська область

35. Виберіть галузі соціальної сфери, які забезпечують лікувально-оздоровчі потреби населення.

- А житлово-комунальне господарство

- Б культура і освіта
- В фізкультура і спорт
- Г державне управління
- Д рекреаційно-туристичне господарство
- Е медичне обслуговування

36. Які галузі промисловості є провідними в економіці більшості європейських країн?

- А електроенергетика
- Б лісова промисловість
- В точне і транспортне машинобудування
- Г текстильна промисловість
- Д чорна металургія
- Е хімічна промисловість

Рівень V. *Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

37. У м. Чоп (22 сх. Д) місцевий час становить 14 год. 24 хв. Обчисліть місцевий час у смт. Мілове (40 сх. Д).

38. Обчисліть густоту сільського населення регіону, якщо відомо, що загальна чисельність населення області становить – 250 тис. осіб, рівень урбанізації – 65 % та площа – 25 тис. кв. км.

39. Охарактеризуйте національний склад населення України.

40. Які типи ґрунтів поширені на території України?

9. БІОЛОГІЯ

9.1. Характеристика тесту з біології

Підсумкова атестація (випускний екзамен) з біології проводиться з метою перевірки рівня знань і вмінь слухачів підготовчих курсів відповідно до навчального плану та робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «Біологія».

Форма проведення – тестування. Зміст тесту визначається робочою навчальною програмою для слухачів підготовчих курсів з біології. Загальна кількість завдань тесту – 42. На виконання тесту відведено 120 хвилин. Тест оцінюється в 60 балів.

Підсумкова атестація (випускний екзамен) включає наступні теми робочої навчальної програми з розділів:

– «Біологія рослин»: процеси життєдіяльності, розмноження та розвиток рослин, вегетативні і генеративні органи рослин,

взаємозв'язок органів рослин, ріст і розвиток рослин, різноманітність рослин, гриби, лишайники;

– «Біологія тварин»: будова і життєдіяльність тварин, різноманітність тварин: одноклітинні та багатоклітинні; різноманітність тварин: типи плоскі черви, круглі черви, кільчасті черви, молюски, членистоногі, хордові.

– «Біологія людини»: тканини організму людини, нервова та ендокринна система організмів, опорно-рухова, кровоносна, дихальна система органів, система органів травлення та виділення, сенсорні системи, вища нервова діяльність людини.

– «Загальна біологія»: молекулярний рівень життя, неорганічні та органічні сполуки в організмах, сучасна клітинна теорія, будова та функції ядра, обмін речовин та перетворення енергії, біосинтез білків, фотосинтез, неклітинні форми життя, індивідуальний розвиток організмів, генетика, закономірності спадковості і мінливості, селекція організмів, екологічні фактори, середовище існування, популяційно-видовий рівень організації життя, екосистеми, біосфера, історичний розвиток органічного світу.

Тест складається із завдань чотирьох рівнів.

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№№ 1–35)

До кожного з 35 завдань пропонується чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо слухач вибрав та позначив правильну відповідь буквою. Завдання вважається невиконаним у випадках:

- позначена неправильна відповідь;
- позначено два або більше варіантів відповідей, навіть якщо серед них позначена й правильна відповідь;
- правильна відповідь не позначена взагалі;
- зроблено будь-яке виправлення.

Кожне завдання оцінюється в 1 бал. Всього – 35 балів.

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності (№№ 36–39)

У завданнях пропонується співвіднести інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити дві логічні пари). Завдання вважається виконаним правильно, якщо слухач вибрав і позначив правильну логічну пару (літеру від А до Д навпроти цифр від 1-го до 4-х). Кожна

правильна відповідь (правильно позначена логічна пара) оцінюється в 1 бал. Всього – 16 балів.

Рівень III. *Завдання на встановлення правильної послідовності (№№ 40–41)*

До кожного завдання подано перелік подій (етапів) позначених буквами, які потрібно розташувати у правильній послідовності, де перша подія (етап) має відповідати цифрі 1, друга – цифрі 2, третя – цифрі 3, четверта – цифрі 4.

Завдання оцінюється відповідно в 0, 1, 2 або 3 тестових бали:

- 3 бали, якщо правильно вказано послідовність усіх подій;
- 2 бали, якщо вказано першу та останню події;
- 1 бал, якщо вказано або першу, або останню подію;
- 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповідь

на завдання не надано.

Всього – 6 балів.

Рівень IV. *Завдання з вибором трьох правильних відповідей із трьох груп запропонованих варіантів відповідей (№ 42)*

Завдання оцінюється відповідно в 0, 1, 2 або 3 тестових бали:

- 1 бал за кожну правильно вказану відповідь (цифру) із трьох можливих;
- 0 балів, якщо не вказано жодної правильної відповіді (цифрами) або відповіді на завдання не надано.

Цифри записуються послідовно з кожного стовпчика варіантів відповідей. Всього – 3 бали.

Зразок завдань та відповідей до них.

Рівень I. *Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№№ 1–35)*

5. Запасною речовиною, що відкладається в клітинах тварин, слугує

- А інουλін
- Б глікоген
- В сорбіт
- Г муреєн

Зразок відповіді. 5. – Б.

13. Непрямий розвиток з неповним перетворенням характерний для

- А тарганів
- Б метеликів
- В жуків

Г блох

Зразок відповіді. 13. – А

Рівень II. Завдання на встановлення відповідності (№№ 36–39)

36. Типи живлення	Приклади тварин
1 внутрішньоклітинне	А губки
2 мембранне	Б ракоподібні
	В кишковопорожнинні

Зразок відповіді. 36. 1 – А, 2 – Б.

Рівень III. Завдання на встановлення правильної послідовності (№№ 40–41)

40. Визначте послідовність фаз у клітинному циклі.

- А профаза
- Б інтерфаза
- В метафаза
- Г анафаза

Зразок відповіді. 40. 1 – Б, 2 – А, 3 – В, 4 – Г.

41. Розташуйте органи дихальної системи за етапами проходження повітря, починаючи з носової порожнини.

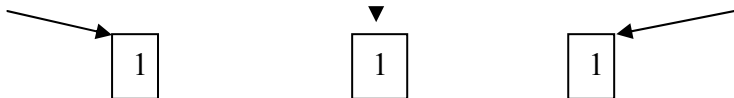
- А легені
- Б бронхи
- В трахея
- Г гортань

Зразок відповіді. 41. 1 – Г, 2 – В, 3 – Б, 4 – А.

Рівень IV. Завдання з вибором трьох правильних відповідей із трьох груп запропонованих варіантів відповідей (№ 42)

42. Визначте систематичне положення (тип, клас, родина) горобця хатнього.

Тип	Клас	Родина
1. Хордові	1. Птахи	1. Ткачикові
2. Членистоногі	2. Комахи	2. Ластівкові
3. Кишковопорожнинні	3. Плазуни	3. Куницеві

Зразок відповіді. 42. 1, 1, 1.

Варіант 1

Рівень І. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Подвійне запліднення квіткових рослин відкрив:
А К. І. Скрябін
Б С. Г. Навашин
В Ж. Кюв'є
Г М. В. Цицина
2. Гормон, який продукує щитоподібна залоза, називають:
А вазопресин
Б окситоцин
В тироксин
Г кортизон
3. Суцвіття кошик має:
А капуста
Б редька
В хрін
Г кульбаба
4. Вирости верхньої кірочки слані лишайників називають
А іридії
Б мікобіонт
В ризоїди
Г елатери
5. Папороті відносяться до відділу:
А кріофітів
Б поліподіофітів
В еквізетофітів
Г лікоподіофітів
6. Амеба звичайна належить до класу:
А саркодові
Б споровики
В джгутикові
Г інфузорії
7. Укажіть, які організми належать до прокаріотів:
А віруси
Б бактерії
В найпростіші
Г дріжджі

8. До залишків нітратних основ нуклеотидів не належать:
- А тирозин
 - Б тимін
 - В ураціл
 - Г аденін
9. Вкажіть назву елемента, нестача якого у питній воді та їжі обумовлює розвиток ендемічного зубу:
- А цинк
 - Б іод
 - В флуор
 - Г селен
10. До представника головоногих молюсків відноситься:
- А голіслиз
 - Б каракатиця
 - В ставковик
 - Г морський гребень
11. Наука яка вивчає будову і форму організму, його органів та систем:
- А анатомія
 - Б фізіологія
 - В генетика
 - Г валеологія
12. Виберіть із запропонованих формулу квітки нарциса:
- А Ч5П5∞М1
 - Б О3+3 Т3+3 М(3)
 - В Ч(5) П(5) Т5 М1
 - Г Ч4П4Т2+4М1
13. Плід біб має:
- А нут
 - Б холодок
 - В алое
 - Г спаржа
14. Явище хемосинтезу у бактерій відкрив:
- А М. В. Цицина
 - Б С. М. Виноградський
 - В А. Флемінг
 - Г Ч. Дарвін

15. Плаун булаподібний відноситься до відділу:
А кріофітів
Б поліподіофітів
В еквізетофітів
Г лікоподіофітів
16. Гідра належить до класу:
А сцифомедузи
Б гідрозом
В джгутикові
Г інфузорії
17. Укажіть, які процеси відносяться до пластичного обміну:
А дихання
Б гліколіз
В синтез білка і розщеплення АТФ
Г синтез ліпідів, фотосинтез
18. І. В. Мічурін у селекційній роботі запропонував:
А експериментальний мутагенез
Б клітинну інженерію
В віддалену гібридизацію
Г поліплоїдію
19. Спадковість людини вивчають за допомогою методу:
А «чистих ліній»
Б генеалогічного
В штучного добору
Г штучного мутагенезу
20. Інбридінг – це схрещування:
А споріднених організмів
Б генетично віддалених форм
В географічно віддалених форм
Г особин різних класів
21. Метод генетики, який ґрунтується на проведенні системи схрещувань:
А гібридологічний
Б генеалогічний
В цитологічний
Г близнюковий

22. Гормон, який діє на мускулатуру матки, зумовлюючи її скорочення, називають:
- А окситоцин
 - Б інсулін
 - В глюкагон
 - Г адреналін
23. Суцвіття поодинокі квітки має:
- А гірчиця
 - Б левкой
 - В люцерна
 - Г тюльпан
24. Здатність клітин реагувати на дію зовнішніх і внутрішніх подразників зміною обміну речовин і функціональної активності називають:
- А подразливістю
 - Б саморегуляцією
 - В гомеостазом
 - Г рефлексом
25. До центральної нервової системи належать:
- А головний мозок та органи чуття
 - Б соматична нервова система
 - В вегетативна нервова система
 - Г головний та спинний мозок
26. Кількість пар спинномозкових нервів у людини:
- А 5
 - Б 12
 - В 27
 - Г 31
27. Аксони утворюють у нервовій системі:
- А нервові закінчення
 - Б нервові вузли
 - В сіру речовину
 - Г білу речовину
28. Молочні бактерії за способом живлення належать до:
- А паразитів
 - Б хемотрофів
 - В автотрофів

- Г сапрофітів
29. Бактеріофаги розмножуються у клітинах:
А бактерій
Б рослин
В тварин
Г грибів
30. Покритонасінні рослини з'явилися:
А протерозойську еру
Б кайнозойську еру
В палеозойську еру
Г мезозойську еру
31. Найдавнішою геологічною оболонкою є:
А гідросфера
Б біосфера
В атмосфера
Г літосфера
32. Нижній шар атмосфери це:
А озоновий екран
Б тропосфера
В іоносфера
Г стратосфера
33. Елементарною одиницею еволюції є:
А популяція
Б родина
В вид
Г окремий організм
34. Найдавнішою ерою в розвитку Землі є:
А протерозойська
Б кайнозойська
В палеозойська
Г архейська
35. Виберіть із запропонованих формулу квітки капусти:
А $Ч5П5∞M1$
Б $O3+3 T3+3 M(3)$
В $Ч(5) П(5) T5 M1$
Г $Ч4П4T2+4M1$

Рівень II. Завдання на встановлення правильної відповідності

- 36. Термін** Характеристика терміну
- 1 анатомія** А наука про будову організму й усіх його органів
- 2 антропология** Б наука про функції і процеси життєдіяльності організму в цілому, його органів, тканин, клітин, виявляє причини, механізми і закономірності життєдіяльності організму
- С наукова дисципліна, що досліджує походження й еволюцію людини як особливого соціально-біологічного виду, утворення людських рас
- Д наука про здоров'я та його збереження
- 37. Клітини кісткової тканини** Характеристика терміну
- 1 Остеоцити** А найбільша кількість їх в окісті, вони забезпечують ріст кістки в товщину і живлення кістки, регенерацію кістки тканини
- 2 Остеокласти** Б утворюються з остеобластів, не здатні до поділу, з численними довгими відростками, містяться у сформованій кістці
- С містять велику кількість лізосом і здатні виділити ферменти. Ці клітини беруть участь у руйнуванні кістки, кісткової клітини, отже й кістка – це жива тканина
- Д утворюється з хрящових клітин – хондроцитів
- 38. Кров'яні клітини** Тривалість життя
- 1 еритроцити** А 120 діб
- 2 лейкоцити** Б в деяких випадках до 10 років
- В 90 діб
- Г 50 діб
- 39. Оболонки серця** Назва оболонок
- 1 епікард** А внутрішня

2 міокард

Б зовнішня

В середня

Г навколо-серцева сумка

Рівень III. Завдання на встановлення правильної послідовності

До кожного завдання подано перелік подій (етапів) позначених буквами, які потрібно розташувати у правильній послідовності, де перша подія (етап) має відповідати цифрі 1, друга – цифрі 2, третя – цифрі 3, четверта – цифрі 4.

40. Визначте послідовність подій під час синтезу білка:

А транскрипція

Б вихід іРНК у цитоплазму

В утворення третинної структури білка

Г трансляція

41. Установіть послідовність етапів метаболізму на рівні організму:

А травлення в травному органі

Б виведення з організму продуктів життєдіяльності

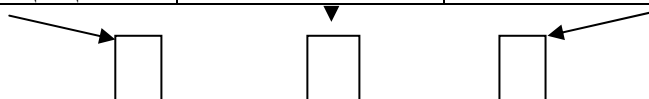
В перетворення речовин у клітинах

Г всмоктування

Рівень IV. Завдання з вибором трьох правильних відповідей із трьох груп запропонованих

42. У цитоплазмі знаходиться т-РНК з антикодоном ГАГ. Проаналізувавши інформацію, надану в трьох стовпчиках, установіть кодуєчу ділянку ДНК, кодон і амінокислоту, що транспортується (табл. «Генетичний код»).

Ділянка ДНК	Кодон	Амінокислота
1. ГАГ	1. ЦАЦ	1. гіс
2. ЦТЦ	2. ГТГ	2. вал
3. ГТГ	3. ГУГ	3. лей
4. ЦАЦ	4. ЦУЦ	4. глу
5. ЦУЦ	5. ГАГ	5. ала

Варіант 2

Рівень I. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

1. Школу гельмінтології відкрив:
А К. І. Скрябін
Б С. Г. Навашин
В Ж. Кюв'є
Г М. В. Цицина
2. Залоза яка продукує гормон соматотропін (гормон росту):
А гіпофіз
Б епіфіз
В підшлункова
Г щитоподібна
3. Суцвіття китиця має:
А лілія
Б тюльпан
В гіацинт
Г грицики
4. Спори хвоща мають стрічкоподібні вирости, які називаються:
А іридії
Б мікобіонт
В ризоїди
Г елатери
5. Сфагнум відноситься до відділу:
А білі мохи
Б папоротеподібні
В хвощеподібні
Г плауноподібні
6. Форамініфера належить до класу:
А саркодові
Б споровики
В джгутикові
Г інфузорії
7. Серед представлених організмів вкажіть прокаріоти:
А віруси
Б бактерії

- В** найпростіші
Г дріжджі
- 8.** До складу залишків нітратних основ нуклеотидів РНК не належить:
- А** цитозин
Б тимін
В ураціл
Г аденін
- 9.** При збільшенні вмісту якого елемента, в питній воді, призводить до враження печінки та слизових оболонок:
- А** флуору
Б нікелю
В купруму
Г цинку
- 10.** До представника двостулкових молюсків відноситься:
- А** голі слизні
Б каракатиця
В ставковик
Г морський гребень
- 11.** Наука яка вивчає закони спадковості та мінливості має назву:
- А** анатомія
Б фізіологія
В генетика
Г валеологія
- 12.** Виберіть із запропонованих формулу квітки картоплі:
- А** Ч5П5∞М1
Б О3+3 Т3+3 М(3)
В Ч(5) П(5) Т5 М1
Г Ч4П4Т2+4М1
- 13.** Плід сім'янка має:
- А** соняшник
Б пасльон
В овес
Г рис
- 14.** Біологічний процес – головний напрямок еволюційного процесу вважав:

А О. М. Северцов
Б С. М. Виноградський
В А. Флемінг
Г Ч. Дарвін

15. Зоулен льон відноситься до відділу:

А кріофітів
Б поліподіофітів
В еквізетофітів
Г лікоподіофітів

16. Хрестовичок належить до класу:

А сцифомедузи
Б гідрозом
В джгутикові
Г інфузорії

17. Провідну роль у кругообігу Карбона відіграють:

А тварини
Б рослини
В гриби
Г аеробні організми

18. До форм штучного добору належать:

А рушійний
Б методичний
В дизруптивний
Г популяційний

19. Загальний склад генів популяції називають:

А каріотип
Б фенотип
В генотип
Г генофонд

20. Вкажіть назву полісахариду, який синтезується в людському організмі:

А геміцелюлоза
Б крохмаль
В інулін
Г глікоген

21. Метод генетики, який порівнює і аналізує мінливість ознак у межах різних груп близнюків:

- А гібридологічний
- Б генеалогічний
- В цитологічний
- Г близнюковий

22. Гормон, який підвищує проникливість цитоплазматичних мембран, відбувається проникнення молекул глюкози з крові в клітини, називають:

- А окситоцин
- Б інсулін
- В глюкагон
- Г адреналін

23. Плід зернівка має:

- А ячмінь
- Б горох
- В хрін
- Г баклажани

24. Відповідь організму на подразник називають:

- А подразливістю
- Б саморегуляцією
- В гомеостазом
- Г рефлексом

25. Укажіть амінокислоту, що містить антикодони:

- А ДНК
- Б т-РНК
- В р-РНК
- Г і-РНК

26. Кількість хребців в грудному відділі хребта у людини:

- А 5
- Б 12
- В 16
- Г 11

27. Залоза внутрішньої секреції, що виробляє гормон адреналін:

- А гіпофіз
- Б щитоподібна

- В** вилючкова
Г надниркова
- 28.** Функція трахеї:
А проходження повітря
Б газообмін
В очищення
Г охолодження
- 29.** У носовій порожнині не відбувається:
А зігрівання або охолодження повітря
Б зволоження повітря
В поглинання клітинами кисню
Г зниження життєдіяльності мікроорганізмів
- 30.** Корали, безщелепні з'явилися у:
А протерозойську еру
Б кайнозойську еру
В палеозойську еру
Г мезозойську еру
- 31.** Найбільша біомаса в біосфері зосереджена в:
А гідросфері
Б літосфері
В атмосфері
Г на стику цих сфер
- 32.** Евглена зелена за способом живлення належить до:
А мікотрофів
Б автотрофів
В хемотрофів
Г сапрофітів
- 33.** До атавізмів організму людини належать:
А апендикс
Б багатососковість
В третя повіка
Г куприк
- 34.** Трилобіти, перші головохордові з'явилися у:
А протерозойську еру
Б кайнозойську еру
В палеозойську еру

Г архейську еру

35. Виберіть із запропонованих формулу квітки бамбуку:

А Ч5П5∞М1

Б О3+3 Т3+3 М(3)

В Ч(5) П(5) Т5 М1

Г Ч4П4Т2+4М1

Рівень II. Завдання на встановлення правильної відповідності

36. Термін

Характеристика терміну

1 валеологія

А наука про будову організму й усіх його органів

2 фізіологія

Б наука про функції і процеси життєдіяльності організму в цілому, його органів, тканин, клітин, виявляє причини, механізми і закономірності життєдіяльності організму

С наукова дисципліна, що досліджує походження й еволюцію людини як особливого соціально-біологічного виду, утворення людських рас

Г наука про здоров'я та його збереження

37. Клітини

Характеристика терміну

кісткової тканини

1 Остеобласти

А найбільша кількість їх в окісті, вони забезпечують ріст кістки в товщину і живлення кістки, регенерацію кістки тканини

2 Остеокласти

Б утворюються з остеобластів, не здатні до поділу, з численними довгими відростками, містяться у сформованій кістці

С містять велику кількість лізосом і здатні виділити ферменти. Ці клітини беруть участь у руйнуванні кістки, кісткової клітини, отже й кістка – це жива тканина

Г утворюється з хрящових клітин – хондроцитів

38. Органи

Функції

травлення

1 глотка і стравохід
2 товста кишка

А слиз
Б ферменти
В кишковий сік
Г підшлунковий сік

39. Оболонки серця Назва оболонок

1 перикард А внутрішня
2 ендокард Б зовнішня
В середня
Г навколо-серцева сумка

Рівень III. Завдання на встановлення правильної послідовності

До кожного завдання подано перелік подій (етапів) позначених буквами, які потрібно розташувати у правильній послідовності, де перша подія (етап) має відповідати цифрі 1, друга – цифрі 2, третя – цифрі 3, четверта – цифрі 4.

40. Установіть послідовність розміщення класів вуглеводів залежно від кількості мономерів у їх молекулах, починаючи з найпростіших:

А дисахариди
Б моносахариди
В полісахариди
Г олігосахариди

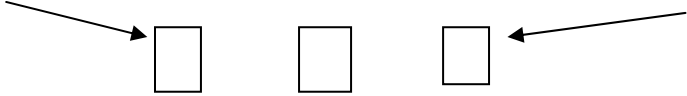
41. Установіть послідовність (від найнижчого до найвищого) рівнів організації багатоклітинних тварин:

А система органів
Б тканина
В орган
Г клітина

Рівень IV. Завдання з вибором трьох правильних відповідей із трьох груп запропонованих варіантів відповідей

42. У цитоплазмі знаходиться т-РНК з антикодоном ЦАЦ. Проаналізувавши інформацію, надану в трьох стовпчиках, установіть кодуєчу ділянку ДНК, кодон і амінокислоту, що транспортується (табл. «Генетичний код»).

Ділянка ДНК	Кодон	Амінокислота
1. ГАГ	1. ЦАЦ	1. гіс
2. ЦТЦ	2. ГТГ	2. вал
3. ГТГ	3. ГУГ	3. лей
4. ЦАЦ	4. ЦУЦ	4. глу
5. ЦУЦ	5. ГАГ	5. ала

Навчальне видання

ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ

Практикум
для слухачів підготовчих курсів

Укладачі: МУРАНОВА Наталія Петрівна,
ЧЕРІПКО Сергій Іванович,
ОРЖЕХІВСЬКА Аліна Михайлівна,
СВІТЛА Олена Семенівна,
БУГАЙОВ Олександр Семенович,
ТАРАСЮК Василь Степанович,
КОКАРЄВА Анжеліка Миколаївна,
МАТВІЄВСЬКА Галина Іванівна,
ЄРЕМЄЄВ Олександр Сергійович

Відповідальний редактор *Н. П. Муранова*
Технічний редактор *А. І. Лавринович*
Комп'ютерний набір *І. В. Луцька*
Комп'ютерна верстка *Н. С. Ахроменко*

Підп. до друку 16.02.2015. Формат 60x84/16. Папір офс.
Офс. друк. Ум. друк. арк. 8,37. Обл.-вид. арк. 9,0.
Тираж 100 пр. Замовлення № 3-1.

Видавець і виготівник
Національний авіаційний університет
03680. Київ-58, проспект Космонавта Комарова, 1

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 977 від 05.07.2002

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНСТИТУТ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Інститут доуніверситетської підготовки (ІДП) проводить освітню діяльність, пов'язану з підготовкою до вступу до вищих навчальних закладів (ВНЗ) для учнів 9–11 класів та загальнонаціонального зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) навчальних досягнень на підготовчих курсах з навчальних дисциплін: українська мова та література, математика, історія України, англійська мова, географія, фізика, хімія, біологія, основи журналістики, рисунок та композиція.

Для учнів 9 класу проводиться підготовка до вступу у навчальні заклади II рівня акредитації (коледжі, технікуми, ліцеї).

До послуг учнів 9–11 класів існують різноманітні **форми навчання**: вечірні, щосуботні, заочні та заочно-дистанційні підготовчі курси, а також організовано роботу підготовчих курсів в регіонах України.

Основні напрями діяльності Інституту: якісна підготовка до загальнонаціонального ЗНО та вступу до ВНЗ, підвищення рівня підготовки абітурієнтів на основі використання кадрового і матеріального потенціалу Університету, вивчення і розроблення проблеми наступності та організації ранньої професійної орієнтації серед слухачів ІДП за участю провідних фахівців НАУ, поглиблене вивчення цілого ряду навчальних дисциплін і спецкурсів.

Термін навчання:

8-ми місячні підготовчі курси (з 01.10. по 31.05.),

4-х місячні (з 14.01. по 31.05.)

Напрями підготовки фахівців НАУ:

*авіа- та ракетобудування**; *авіоніка**; *автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології**; *аеронавігація**, *обслуговування повітряних суден**; *біотехнологія**; *біомедична інженерія**, *хімічна технологія**; *будівництво**; *метрологія та інформаційно-вимірвальні технології**; *видавничо-поліграфічна справа**; *геодезія, картографія та землеустрій**; *екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування**; *радіотехніка**; *радіоелектронні апарати**; *електротехніка та електротехнології**; *енергомашинобудування**; *електронні пристрої та системи**; *мікро- та наноелектроніка**; *безпека інформаційних і комунікаційних систем**; *системи технічного захисту інформації**; *управління інформаційною безпекою**; *комп'ютерна інженерія**; *комп'ютерна науки**; *системна*

*інженерія**; *програмна інженерія**; *телекомунікації**; *прикладна математика**; *прикладна фізика**; *філологія*; *соціологія*; *соціальна робота*; *психологія*; *практична психологія*; *архітектура*; *дизайн*; *документознавство та інформаційна діяльність*; *менеджмент*; *маркетинг*; *міжнародна економіка*; *економіка підприємства*; *облік і аудит*; *транспортні технології** (на повітряному транспорті); *економічна кібернетика*; *фінанси і кредит*; *міжнародний бізнес*; *міжнародні економічні відносини*; *міжнародне право*; *журналістика*; *реклама та зв'язки з громадськістю*; *міжнародна інформація*; *туризм*; *п्राвознавство*.

Заняття проводяться відповідно до чинних нормативних документів, робочих навчальних програм, адаптованих відповідно до вимог Державного стандарту базової і повної середньої освіти, Українського центру оцінювання якості освіти та затверджених кафедрою базових і спеціальних дисциплін ІДП НАУ.

Навчальний процес на підготовчих курсах забезпечується педагогічними і науково-педагогічними працівниками кафедри базових і спеціальних дисциплін, а також висококваліфікованими фахівцями провідних кафедр Університету.

Протягом навчального року пропонуються: екскурсії до Державного музею авіації, навчального ангару, музею історії університету, кафедр та лабораторій НАУ, участь у міжнародній конференції студентів та молодих учених «Політ» та презентації Університету на базі навчальних закладів.

Слухачам, які закінчили підготовчі курси Інституту доуніверситетської підготовки і вступатимуть до Національного авіаційного університету на природничо-математичні та інженерно-технічні напрями підготовки (позначені), до загального рейтингу додається до 10 балів за результатами випускного екзамену.*

Якщо є бажання отримати якісну підготовку до ЗНО і підготуватися до вступу в обраний вищий навчальний заклад, звертайтеся за адресою:

03058, м. Київ, пр. Космонавта Комарова, 1, корпус 8, кім. 610.

Тел.: 406-74-04, 406-72-09, 406-73-11, 406-74-15,

тел./факс: 497-52-84

E-mail: idp@nau.edu.ua, idp2@nau.edu.ua

Web-сторінка: www.idp.nau.edu.ua

Навчання платне.

Ліцензія МОН України серія АЕ № 458556 від 28.07.2014 р.